UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH
Filozofická fakulta

e-Slovenčina pre zubárov v praxi – kazuistiky

PhDr. Beáta Jurečková, PhD.
PaedDr. Lívia Barnišinová, PhD.

Košice 2022

Vysokoškolská učebnica je výstupom projektu VVGS UPJŠ a vznikla vďaka finančnej podpore výskumu.

e-Slovenčina pre zubárov v praxi – kazuistiky

Vysokoškolská učebnica

Autorky:

PhDr. Beáta Jurečková, PhD.
PaedDr. Lívia Barnišinová, PhD.
Centrum jazykovej prípravy, Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Recenzenti:

doc. PhDr. Marianna Sedláková, PhD.
Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie, Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

doc. MUDr. Silvia Timková, PhD.
1. Stomatologická klinika. Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach

Tento text je publikovaný pod licenciou Creative Commons 4.0 - CC BY NC ND („Uveďte pôvod – Nepoužívajte komerčne - Nespracovávajte“)

Za odbornú a jazykovú stránku tejto publikácie zodpovedá autor. Rukopis neprešiel redakčnou ani jazykovou úpravou.

Dostupné od: 17.02.2022
Umiestnenie: www.unibook.upjs.sk

DOI: https://doi.org/10.33542/ESZ2022-0851-1

ISBN 978-80-574-0085-1 (e-publikácia)

Predslov

Učebnica ***e-Slovenčina pre zubárov v praxi – kazuistiky*** koncepčne zapadá do zámeru vytvoriť ucelenú obsahovú kostru jazykového vzdelávania pre špecifické potreby zubného lekárstva na UPJŠ v Košiciach. Prioritne je určená pre študentov predmetu *slovenský jazyk 4*, keďže učebnicová podpora pre daný predmet, zodpovedajúca jazykovej úrovni A2, momentálne absentuje. Obsahovo nadväzuje na študijný materiál, ktorý si študenti osvojili počas absolvovania predmetov *slovenský jazyk 1, 2, 3* a zároveň tematicky nadväzuje na učebnicu *Slovenčina pre zubárov*, ktorá je odporúčanou študijnou literatúrou pre predmet *slovenský jazyk 2 a 3*.

Učebnicu tvorí osem lekcií, ktoré sú obsahovo zamerané na nový učebný materiál, a dve lekcie, ktorých obsah tvoria opakujúce, zhrňujúce cvičenia. Primárnym cieľom učebnice je prepojenie jazykovej prípravy s odbornou zubárskou praxou.

Koncepcia lekcií (1 – 4 a 6 – 9) je navrhnutá nasledovne:
Časť A pozostáva z úvodného dialógu určeného na počúvanie s porozumením a naň nadväzujúce cvičenia, ktoré slúžia na overenie receptívnych jazykových zručností študentov. Audionahrávky predstavujú pre študentov možnosť cibrenia porozumenia jazyka a svojím tempom, melódiou, dôrazom, prízvukom ale aj rušivými momentmi v prejave sa približujú realite v komunikácii.
Časť B je okrem opakovania už osvojenej lexiky a gramatických štruktúr zameraná na rozširovanie slovnej zásoby, a to nielen lexiky, ale aj frekventovaných fráz pri styku s pacientom. Jej súčasťou sú rôzne typy cvičení na porozumenie textu a rozvoj produktívnych jazykových kompetencií študentov.
Časť C v sebe zahŕňa gramatické minimum predstavené vo forme prehľadov, porovnaní a konkrétnych príkladov ich použitia v jazykovej praxi.
Časť D je tvorená prípadovou štúdiou z praxe – kazuistikou a na ňu nadväzujúcimi cvičeniami. Práve kazuistiky tvoria nosnú časť učebnice, preverujú komunikačné zručnosti študentov, v lekciách završujú proces učenia sa a búrajú komunikačnú bariéru na strane študentov. Netvoria iba samostatnú časť, ale komplementárny prvok celého procesu v komunikácii doktor – pacient, a to vytváraním dialógov, lekárskych správ a iných podstatných situácií, s ktorými sa študenti stretnú v reálnej lekárskej praxi. Kazuistiky v učebnici predstavujú skutočné prípady zo zubných ambulancií, ktoré nám poskytli ošetrujúci zubári či zubní špecialisti. Tematicky zahŕňajú široké spektrum diagnóz z oblasti zubnej medicíny, s ktorými sa môže študent počas praxe stretnúť. Za účelom zachovania anonymity pacientov a aj s ohľadom na cieľ použitia boli čiastočne jazykovo adaptované.

Keďže e-forma študijného materiálu predpokladá možnosť samoštúdia, správnosť riešení si študenti môžu overiť v kľúči k cvičeniam.

Prehľad gramatiky v záverečnej časti umožní študentom systematizovať nadobudnuté vedomosti a je demonštrovaný na lexike z oblasti zubnej medicíny.

Príprava učebnice si vyžadovala množstvo konzultácií z oblasti zubnej medicíny a ochotu odborníkov z praxe podeliť sa o svoje poznatky a spolupracovať na príprave jednotlivých kazuistík, za čo sa chceme poďakovať MUDr. R. Kaiser Rehovej, MUDr. M. Kopčákovej a Dr. V. Uglyayovi.

Veríme, že učebnica pripraví študentov zubného lekárstva na praktické predmety v zubnej ambulancii, kde je komunikačným nástrojom slovenčina, a zároveň im pomôže prekonať strach či neistotu z komunikácie v cudzom jazyku.

Autorky

Obsah

Predslov **3**

Nový zubár **5**

Ortodoncia **9**

Zubné strojčeky **13**

Vyšetrenie detského pacienta **17**

Opakovanie 1 – študovali ste dobre? Otestujte sa! **21**

Lieky **25**

Zubná chirurgia **29**

Zubné náhrady **33**

Jazyk **37**

Opakovanie 2 – študovali ste dobre? Otestujte sa! **41**

Gramatický prehľad **45**

Prepis nahrávok **50**

Kľúč **54**

Referencie **58**

A

Nový zubár

1. Počúvajte nahrávku Nový zubár.

2. Povedzte, aký problém mal pán Kamil.

3. Doplňte do viet chýbajúcu lexiku podľa nahrávky.

Do zubnej ambulancie telefonuje __Kamil__ .

a. Kamil _____ preventívnu prehliadku, potrebuje ošetrenie.
b. Kamilova zubárka je dlhodobo _____ .
c. Doktor Horák _____ nových pacientov.
d. Pacienta bolí zub vpravo _____ .
e. Kamila bolí zub už _____ dni.
f. Bolesť je _____ a bodavá.
g. Pacient cíti bolesť hlavne pri _____ .
h. Sestrička objednala pacienta _____ o 14:00.
i. Kamil _____ samoplatca.
j. Na vyšetrenie musí pacient priniesť _____ poistenca.

4. Spojte opozitá.

a.	*dlhodobo*		večer
b.	poobede		stály
c.	ráno	*a.*	*krátkodobo*
d.	prerušovaný		chronický
e.	akútny		doobeda

5. Odpovedajte na otázky.

a. Kedy ste boli prvýkrát u zubára? Pamätáte si to?
b. Chodíte pravidelne na preventívne prehliadky k všeobecnému lekárovi a k zubárovi?
c. Kedy ste boli naposledy u lekára/zubára?
d. Prečo ste navštívili lekára/zubára?
e. Boli ste spokojní s ošetrením?
f. Máte svojho všeobecného lekára/zubára aj na Slovensku?
g. Máte zdravotné poistenie alebo ste samoplatca?
h. Obyčajne platíte kartou alebo v hotovosti?
i. Máte pri sebe preukaz poistenca?
j. Ako sa volá vaša zdravotná poisťovňa?

B

1. Prečítajte si štatistické údaje o zubároch na Slovensku. Porovnajte situáciu na Slovensku a vo svojej krajine. Diskutujte.

Štruktúra zubných lekárov na Slovensku k 29. januáru 2020			
Vek	**počet**	**Pohlavie**	
do 24	5	muži	Ženy
24 – 30	741	1497	2370
31 – 40	850		
41 – 50	601	**Regióny Slovenska**	
51 – 60	425	Bratislavský	875
61 – 65	480	Košický	620
nad 65	765	Nitriansky	375
Spolu:	**3867**	Prešovský	492

Zdroj: Slovenská komora zubných lekárov
https://www.skzl.sk/storage/clanky/Aktuality/Vekov_____trukt__ra_zubn__ch_lek__rov_k_29_01_2020_-_H.pdf

2. Doplňte do viet vhodné prepozície.

__*V*__ *Košiciach bolo 620 zubárov.*

a. _____ roku 2020 bolo _____ Slovensku 3867 zubárov.
b. Najmenej bolo mladých zubárov _____ 24 rokov.
c. _____ 3867 zubárov bolo 2370 žien a 1497 mužov.
d. Vo veku _____ 24 _____30 rokov bolo v roku 2020 presne 741 zubárov.
e. Druhá najväčšia skupina zubárov je kategória _____ 65 rokov.
f. _____ Bratislavskom regióne pracovalo 875 zubárov.

3. Zopakujte si, čo má oblečené zubný lekár pri ošetrení. Jednotlivé časti pomenujte.

4. Odpovedajte na otázky.

a. Prečo potrebuje zubár rúško?
b. Je dôležitý plášť?
c. Na čo používa zubár okuliare?

C

Gramatické minimum			
Pozorujte typické prepozície.			
Nominatív	nikdy nemá prepozíciu		
Genitív	od, do, u vedľa, okrem, bez, okolo, z/zo, uprostred, blízko...		
Datív	k/ku, proti, oproti, naproti, vďaka, napriek		
Akuzatív	pre, cez (na, pod, pred, za, medzi)		
Lokál	na, po, pri, v/vo, o		
Inštrumentál	nad, pod, pred, za, medzi		
Použitie prepozícií po otázkach:			
KAM? (Kam ideš?) Smer	**KDE?** (Kde si bol?) miesto	**ODKIAĽ?** (Odkiaľ ideš?) Smer	**KEDY?** (Kedy prídeš?) čas
Idem **k** zubárovi. (k + datív)	Bol som **u** lekára. (u + genitív, ak je to osoba)	Idem **od** ortopéda. (od + genitív)	Prídem **o** piatej. (o + lokál)
Idem **do** mesta. (do + genitív, ak to nie je osoba)	Bol som **v** kine. (v + lokál)	Idem **z** prednášky. (z + genitív)	Prídem **po** prednáške. (po + lokál)

1. Odpovedajte na otázky. Pracujte v pároch.

a. Odkiaľ ste pricestovali?
b. Kde bývate?
c. Kedy ste dnes vstali?
d. Kam pôjdete večer?
e. Kde máte prednášky?
f. Kde ste sa narodili?
g. Kedy ste sa narodili?

2. Píšte vety, použite v nich nasledujúce spojenia s prepozíciami.

v zube	*Cítim bolesť v zube vpravo dole.*
a. na korunke	
b. pri rezáku	
c. s uzdičkou	
d. z ďasna	
e. okolo osmičky	
f. nad 38,5°C	
g. pod plombou	
h. medzi koreňom a korunkou	

D

Kazuistika

Volám sa Peter. Mám 26 rokov. Študujem slovenčinu a nemčinu. Skončil som štvrtý ročník. V lete som bol na jazykovom pobyte v Berlíne. Tam ma začali bolieť zuby. Zubár mi povedal, že mám niekoľko zubných kazov. Bol som prekvapený, pretože ma dovtedy nič nebolelo. Je pravda, že nechodím na preventívne prehliadky. Boľavý zub 35 bol poškodený na 60%. Zubár odstránil zubný kaz a pokúsil sa zub zachrániť. Dieru mi zaplomboval. Rozhodol som sa pre fotokompozitnú výplň. Upozornil ma, že zuby 16 a 26 budú v budúcnosti potrebovať novú korunku, pretože sú v nich rozsiahle plomby.

1. ***Informujte kolegu o prípade bez použitia textu.***

2. ***Na slepej mape vyznačte zuby, ktoré sa spomínajú v kazuistike. Pomenujte ich.***

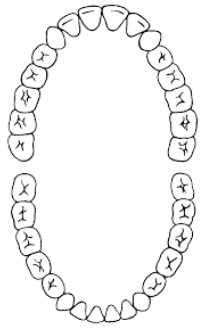

_____
_____
_____
_____
_____
_____

3. ***Odpovedajte na otázky.***

a. Ako sa volá pacient?
b. Je to dôchodca?
c. V ktorej krajine bol u zubára?
d. Bol pacient na preventívnej prehliadke?
e. Aké ošetrenie pacient absolvoval?
f. Mal Peter zubný kaz?
g. Ktoré zuby budú potrebovať v budúcnosti ošetrenie?

4. ***Zopakujte si inštrukcie u zubára. Použite ich v dialógu.***

_____ *Otvorte ústa!* _____
_____
_____
_____

A

Ortodoncia

1. Počúvajte nahrávku Krivé zuby.

2. Rozhodnite, či sú nasledujúce tvrdenia pravdivé.

	áno	nie
Pacientka sa volá Matka.		*x*
a. U zubára je dospelý pacient.		
b. Zuzanu bolí chrup.		
c. Zubár musí vyliečiť zubný kaz.		
d. Očný zub je štvorka.		
e. Pacientka má citlivé zuby.		
f. Krivé zuby majú iba dievčatá.		
g. Zuzana je na vyšetrení u všeobecného lekára.		
h. Pacientka sa nebojí.		
i. Zuzana má problém s pozíciou zubov.		
j. Zubár odporúča navštíviť ortodontistu.		

3. Odpovedajte na otázky.

a. Prečo navštívila pacientka zubára?
b. Kedy má pacientka bolesti?
c. S kým navštívila Zuzana zubnú ambulanciu?
d. Akú liečbu odporúča zubár?

4. Prečítajte si vety. Logicky ich zoraďte.

	Matka s dcérou čakajú na vyšetrenie v čakárni.
1	Zuzana je doma a obeduje. Plače, pretože ju bolia zuby.
	Zubár sa pýta na problémy.
	Sestrička zavolá pacientku do ambulancie.
	Zubár vyšetruje pacientku.
	Rodinný zubný lekár odporúča Zuzane, aby navštívila ortodontistu.

5. Zopakujte si préteritum a prerozprávajte situáciu z cvičenia 4 v préterite.

Zuzana bola doma a obedovala....

B

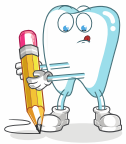

1. *Spojte časti viet.*

a.	*Ortodoncia*		je to obyčajne liečba pomocou zubného strojčeka.
b.	Ortodontista		sa začínajú prerezávať v období 6 rokov.
c.	Ortodontická liečba	a.	*alebo čeľustná ortopédia študuje a lieči nepravidelnosti chrupu.*
d.	Fixné zubné strojčeky		snímateľné zubné strojčeky.
e.	Trvalé zuby		sa aplikujú na trvalé zuby.
f.	Existujú fixné a		je špecialista, ktorý je schopný upraviť postavenie zubov.

2. *Podľa definície priraďte správny problém na obrázku.*

a.	**hlboký zhryz** (predné horné zuby prečnievajú výrazne cez dolné)
b.	**predkus** (predné horné zuby sú výrazne posunuté dopredu pred dolné)
c.	**obrátený zhryz** (predné horné zuby sú za dolnými)
d.	**otvorený zhryz** (pri zhryze sa horné a dolné zuby nestretávajú, zostáva medzi nimi medzera)
e.	**stesnanie zubov** (zuby nemajú v čeľusti dostatok miesta a sú krivé)
f.	**medzery medzi zubami** (nadbytok miesta v čeľusti)

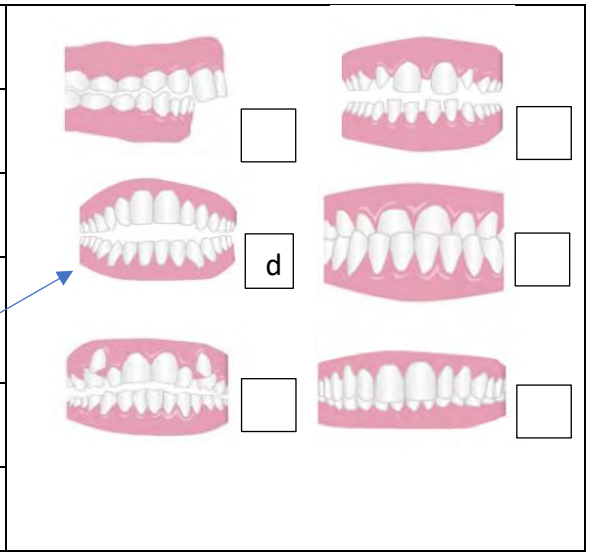

3. *Zopakujte si informácie o chrupe. Odpovedajte na otázky.*

a. Kedy sa začínajú deťom prerezávať prvé mliečne zuby?
b. Koľko zubov má kompletný mliečny chrup?
c. Kedy začínajú rásť prvé trvalé zuby?
d. Približne v akom veku má človek kompletný trvalý chrup?
e. Ktoré trvalé zuby sa prerezávajú ako posledné?
f. Mali ste problémy s prerezávaním zubov?

4. *Tvorte vety s nasledujúcimi adjektívnymi formami.*

a. prerezaný _____
b. citlivý _____
c. krivý _____
d. trvalý _____
e. detský _____

C

Gramatické minimum
Pozorujte použitie numerálií a slov vyjadrujúcich množstvo.
Koľko máš rokov? Mám dvadsaťštyri rokov. (24) **Ktorý** rok študujete na Slovensku? Na Slovensku študujem druhý rok. (2.) **Kedy** ste sa narodili? Narodil som sa dvadsiateho tretieho augusta tisíc deväťsto deväťdesiat osem. (23. 8. 1998) **Odkedy** ste na Slovensku? Na Slovensku som od septembra dvetisíc dvadsať. **Ako často** mám užívať lieky? Lieky užívajte trikrát denne. **Ako dlho** vás bolí zub? Zub ma bolí už štyri dni.

1. Čítajte správne numeráliá.

Volám sa Barbora a študujem 3. ročník zubného lekárstva. Do Košíc som 1. krát pricestovala vlakom 28. 8. 2020. Nasledujúci deň ráno som mala zápis do 1. ročníka. Bolo to veľmi zaujímavé. Tu som stretla aj moju 1. spolubývajúcu, Michaelu. Obidve sme v študijnej skupine číslo 4. Michaela je z Nemecka a je o 1 rok mladšia. Ja som sa narodila 15. 2. 1999 a mám 23 rokov. Teraz už nebývam s Michaelou ale dvakrát týždenne chodíme spolu cvičiť do fitnes centra. Moju terajšiu spolubývajúcu som 1. krát stretla minulý rok na diskotéke. Chcela si prenajať byt blízko pri univerzite. Našla 1 pekný 2- izbový byt ale pre 1 osobu bol drahý. Hľadala niekoho, kto s ňou bude bývať. Navštívila som ju a o 10 dní sme už bývali spolu.

2. Tvorte otázky na odpovede s numeráliami.

Akú teplotu máte?	Mám 38,6°C.
1.	Peter je 3. študent v rade.
2.	Na internáte bývam od januára 2022.
3.	V našej skupine je 8 študentov.
4.	Na praxi v nemocnici som bol už päťkrát.
5.	Moje šťastné číslo je 13.
6.	10 kvapiek dvakrát denne.
7.	Opakovanie je na strane číslo 33.
8.	Áno, mám dva páry rukavíc, nech sa páči.
9.	Pricestovala som autobusom číslo 32.
10.	Po prvé, nevolám sa Karol a po druhé nie som z Talianska.

3. Ktorý zub to je?

23	*zub dva tri*	*druhý kvadrant, tretí zub vľavo hore*	*očný zub*
34			
18			

D

Kazuistika

Volám sa Marta. Mám 18 rokov. Od detstva som mala problémy s chrupom. Keď sa mi prerezávali prvé mliečne zuby, bola som veľmi nervózna. Aj napriek tomu, že som si zuby pravidelne čistila a chodili sme na preventívne prehliadky, objavoval sa zubný kaz. Mliečne zuby mali silné korene a nechceli bez pomoci vypadnúť. Niekoľkokrát sme potrebovali aj pomoc zubára. Trvalé zuby rástli na miestach, kde ešte boli mliečne zuby. Našťastie, nebojím sa zubára a návštevy u zubného lekára znášam dobre. Dva mliečne zuby mi vytrhol. Teraz mám už všetky zuby trvalé, ale trápi ma nepekný úsmev. Medzi zubami mám medzery. Som vysoká 189 centimetrov a vraj som aj celkom pekná. Chcela by som sa stať modelkou. Čo mám robiť?

1. ***Informujte kolegu o prípade bez použitia textu.***

2. ***Pomenujte pacientkin problém a navrhnite riešenie problému.***

3. ***Doplňte vhodné prepozície, ak je to potrebné.***

__*V*____ detstve mala problémy _____ zubným kazom. Pravidelne chodila ____ preventívne prehliadky. Zuby si čistila _____ zubnou kefkou a zubnou pastou. Návštevy _____ zubára absolvovala _____ stresu. Nemá strach _____ zubára. Problémy ____ chrupom má aj _____ dospelosti. Marta sa chce stať _____ modelkou.

4. ***Práca vo dvojiciach. Pýtajte sa a odpovedajte na informácie z textu (pacient z kazuistiky – zubár).***

Ako sa voláte? - *Volám sa Marta.*
Koľko .....

5. ***Priraďte opozitá.***

a. nervózna		starý
b. mladá		slabý
c. pravidelný		nízka
d. odvážny	*a*	*pokojná*
e. pekný		zlé
f. silný		škaredý
g. vysoká		bojazlivý
h. dobré		nepravidelný

A

Zubné strojčeky

1. Počúvajte nahrávku Úsmev cez drôty.

2. Rozhodnite, či sú nasledujúce tvrdenia pravdivé.

	pravda	nepravda
Do ambulancie telefonuje Marta.		*x*
a. Pacientka prišla osobne do ambulancie.		
b. Martina má problémy so zubným kazom.		
c. V rodine nemajú ortodontické problémy.		
d. Pacientka má 28 rokov.		
e. Martina má krivé zuby.		
f. Pacientka cmúľa cumlík.		
g. Príde na ošetrenie v piatok o štvrť na tri.		
h. K ortodontistovi pôjde po prednáške z imunológie.		
i. Martina je študentka.		
j. Vyšetrenie bude dlhé.		

3. Diskutujte.

a. Prečo Martina potrebuje pomoc ortodontistu?
b. Je možné kúpiť v lekárni univerzálny zubný strojček? Ak áno, kde? Ak nie, prečo nie?
c. Používali ste zubný strojček? Ak áno, ako dlho?
d. Poznáte vo svojom okolí ľudí, ktorí nosia zubný strojček?
e. Myslíte si, že je práca ortodontistu náročná (komplikovaná)?
f. Čo si myslíte, prečo začala riešiť problém Martina teraz? Má už 18 rokov. Dokončite dialóg.

4. Pýtajte sa pacientky na ústnu hygienu, tvorte otázky.

Ako často si čistíte zuby? …

5. Dokončite vety.

a. Ortodontista je špecialista, ktorý _____ .
b. Pacientka navštívila ortodontistu, pretože _____ .
c. Krivé zuby trápia ľudí, ktorí _____ .

B

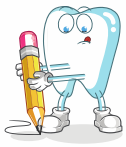

1. Priraďte vhodné adjektíva k zubným strojčekom.

A	*fixný* →	B
	snímateľný	
	vyberateľný	
	pevný	
	nalepený na zuby	

2. Pre ktoré typy zubných strojčekov sú správne nasledujúce tvrdenia.

Dokážu kontrolovať rast zubov vo všetkých smeroch.	*fixné*
a. Využívajú sa v liečbe hlavne u detí.	
b. Je pevne nalepený na zuby.	
c. Cez noc si ho pacient vyberá z úst.	
d. Obyčajne má tri časti (zámok, krúžok, drôt).	
e. Môže byť kovový, keramický, zafírový....	
f. Obyčajne má dve časti (plastovú násadku a drôt).	

3. Tvorte vety. Použite nasledujúcu lexiku.

zlozvyk ___*Medzi zlozvyky, ktoré spôsobujú predkus, patrí cmúľanie palca.* _____
zhryz _____
liečba _____
priehľadný _____
estetický _____
hlboký _____
problémová _____

4. Pracujte s internetom. Vyhľadajte ceny jednotlivých zubných strojčekov a doplňte ich do tabuľky. Odpovedajte na otázky.

Typ zubného strojčeka	cena
vyberateľný priesvitný	
fixný železný	
fixný keramický	
lingválny	

a. Ktorý je najlacnejší?
b. Ktorý zubný strojček je najdrahší?
c. Sú to reálne ceny?

C

Gramatické minimum					
Pozorujte komparáciu adjektív a adverbií. Príklady použite vo vetách.					
Adjektíva (*aký? aká? aké?*)			**Adverbiá (*ako?*)**		
Mž/Mn	**hrubý**	**kvalitný**	**1 forma (-o/-e/-y)**	**hrubo**	**kvalitne**
	hrubší	**kvalitnejší**			
	najhrubší	**najkvalitnejší**			
F	**hrubá**	**kvalitná**		**hrubšie**	**kvalitnejšie**
	hrubšia	**kvalitnejšia**			
	najhrubšia	**najkvalitnejšia**			
N	**hrubé**	**kvalitné**		**najhrubšie**	**najkvalitnejšie**
	hrubšie	**kvalitnejšie**			
	najhrubšie	**najkvalitnejšie**			
Najhrubší povlak je na koreni jazyka.		*Dnes sú výplňové materiály kvalitnejšie ako v minulosti.*	*Povlak sa tvorí najhrubšie na koreni.*		*Novú zubnú náhradu musíme pripraviť kvalitnejšie.*
Mž/Mn	**slovenský**		**1 forma (-o/-e/-y)**	po **slovensky**	
F	**slovenská**				
N	**slovenské**				
Slovenský jazyk je pekný. (adjektívum + substantívum)			*Učím sa po slovensky.* (verbum + substantívum)		

1. Zopakujte si niektoré nepravidelné tvary. Chýbajúce tvary doplňte.

Pozitív		**komparatív**		**superlatív**	
adjektívum	**adverbium**	**adjektívum**	**adverbium**	**adjektívum**	**adverbium**
dobrý	*dobre*	*lepší*	*lepšie*	*najlepší*	*najlepšie*
	zle	horšia			
veľká	veľa				
malé	málo				
pekný/krásny			krajšie		

2. Odpovedajte na otázky.

a. Ktoré zuby majú najsilnejšie korene?
b. Čím si najčastejšie čistíte zuby?
c. Ktorá zubná výplň je najlacnejšia a ktorá najdrahšia?
d. Je amalgámová výplň estetickejšia ako fotokompozitná výplň?

3. Napíšte opozitá (adjektíva, adverbiá). Tvorte vety.

a. hrubší povlak	
b. menšia rana	
c. pokojný pacient	
d. reagovať pokojne	
e. drahé ošetrenie	

D

Kazuistika

Volám sa Renáta a včera som oslávila 15 rokov. Na preventívne prehliadky chodím pravidelne každý rok. Mliečne zuby mi už vypadli. Vďaka zapečateniu trvalých zubov som doteraz nemala problém so zubným kazom. Bohužiaľ, pani doktorka ma upozornila na iný problém, trápi ma stesnanie zubov. Odporúča mi nosiť zubný strojček. Budúci týždeň ma objednala na merania a prípravu odtlačkov. Bojím sa. Musím navštíviť čeľustného ortopéda. Otec povedal, že stesnanie rezákov je spôsobené tlakom zubov múdrosti, ktoré v tom čase rastú. Dúfam, že nebudem mať problém s artikuláciou.

1. ***Informujte kolegu o prípade bez použitia textu.***

2. ***Diskutujte.***

   a. Je otcovo vysvetlenie o stesnaní zubov pravdivé?
   b. Bude mať Renáta problém s artikuláciou?
   c. Súvisia ortodontické problémy s ústnou hygienou?

3. ***Odpovedajte na otázky.***

   a. Ako často chodí pacientka na preventívne prehliadky?
   b. Prečo nemá pacientka problémy so zubným kazom?
   c. Má pacientka mliečne alebo trvalé zuby?
   d. Na aký problém upozornila zubárka pacientku?
   e. Koho odporúča navštíviť zubárka a prečo?

4. ***Vysvetlite pacientovi problém stesnania zubov.***

5. ***Napíšte výhody a nevýhody zubných strojčekov.***

fixný aparát		**snímateľný aparát**	
Výhody	nevýhody	výhody	nevýhody
liečba je rýchlejšia			

6. ***Pripravte si s kolegom dialóg u ortodontistu (pacient – ortodontista). Pacient má výrazný predkus.***

Ortodontista: Dobrý deň, prečo ste nás navštívili? Čo vás trápi?
Pacient: Dobrý deň, som tu na odporúčanie môjho ošetrujúceho zubára.
Ortodontista: ...

A

Vyšetrenie detského pacienta

1. ***Počúvajte nahrávku.***

2. ***Odpovedajte, či sú nasledovné tvrdenia pravdivé.***

	áno	nie
Pacientka sa volá Peťka.	*x*	
a. Pacientka má bolesť zuba na pravej strane.		
b. Bolesť cíti už sedem dní.		
c. Bolí ju zub vzadu, vľavo.		
d. Pacientka je niekedy lenivá.		
e. Lekár musí urobiť extrakciu zuba.		
f. Pacientka má mliečne zuby.		
g. Pacientka dodržiava pravidelnú hygienu.		
h. Pacient je chlapec.		
i. Lekár musí kaz vyvŕtať.		
j. Lekár upokojuje pacientku.		

3. ***Napíšte vety, v ktorých sa lekár pýta na:***

   a) Lokalizáciu bolesti
   b) Jedlo
   c) Hygienické návyky dieťaťa

4. ***Prerozprávajte, čo sa stalo v ambulancii zubára.***

   Najprv sa lekár opýtal na problém. Potom....

5. ***Napíšte inštrukcie, ktoré dáva lekár malej pacientke.***

   a)
   b)
   c)

   Doplňte ešte tri, ktoré poznáte:

   d)
   e)
   f)

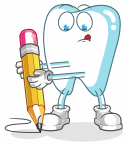

B

1. ***Pozorujte obrázok zubnej ambulancie.***
   Čítajte text a vypíšte slová, ktoré nepoznáte.

Keď dieťa bolí zub, ide s mamou alebo s otcom k zubárovi do ambulancie. Tam si sadne do kresla a otvorí ústa. Zubár alebo zubárka pripraví stomatologické nástroje. V miestnosti sa nachádza zubárske kreslo, stolička, skrinka na lieky, kôš, stôl a stolička pre deti a niekedy monitor s rozprávkou. Vedľa pacienta je pohár a pľuvadlo na vypláchnutie úst. Niekedy sú na stene kreslené obrázky a hodiny. Zubár alebo zubárka má pre dieťa pripravený darček.

2. ***Odpovedajte podľa textu. Čo sa nachádza v ordinácii u zubára?***

3. ***Zakrúžkujte predmety, ktoré sa nachádzajú na obrázku.***

   lampa – hodiny – darček pre dieťa – pľuvadlo – počítač – kreslo – kniha – vešiak

4. ***Zopakujte si formálnu a neformálnu komunikáciu. Prepíšte otázky, použite neformálnu formu.***

   a. Ako sa máte?
   b. Kde vás bolí?
   c. Umývate si zuby pravidelne?
   d. Používate zubnú niť?

5. ***Diskutujte.***

   a. Prečo je ústna hygiena dôležitá aj u malých detí?
   b. Aké otázky by ste sa spýtali malého dieťaťa, aby ste ho rozptýlili?
   c. Aký je rozdiel medzi komunikáciou s detským a dospelým pacientom?

C

Gramatické minimum
Pozorujte deminutíva v slovenskom jazyku.
Feminínum **-ka/-ička, -očka/-ôčka, -enka/-ienka, -inka, -uška...** hlava/hlávka/hlavička, ruka/rúčka/ručička, noha/nôžka/nožička, žena/žienka, ženuška... **Maskulínum** **-ík/-ik,- ok, -ček/-tek, -enko...** nos/nosík, chrbát/chrbátik, zub/zúbok, jazyk/jazýček, koleno/kolienko... **Neutrum** **-ko, -ieko/-ečko, -očko/-ôčko...** brucho/bruško, ucho/uško, ďasno/ďasienko, oko/očko...

1. Doplňte do viet vhodné deminutíva zo zátvorky v správnom tvare.

(jazýček, zúbok, ďasienko, hlavička, zúbky)

Otvor ústa, pozriem sa na tvoj ___zúbok_____ .

a) Teraz vyplaz _____ .
b) _____ zakloň dozadu.
c) _____ si musíš umývať každý deň!
d) Dieťa má zranené _____ .

2. Tvorte vety a použite slová „hlavička, bruško, uško, hrdielko“.

3. Do obrázkov doplňte časti ústnej dutiny a ľudského tela. Použite deminutíva.

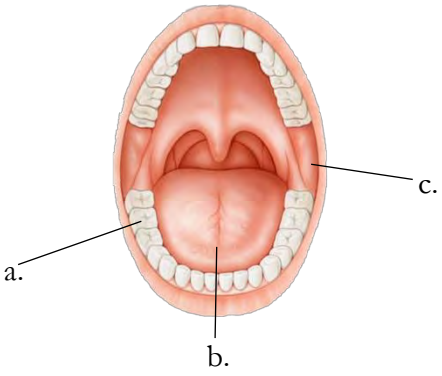

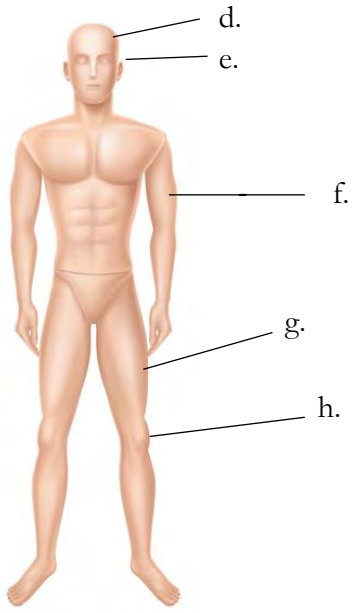

D

Kazuistika

Jakub a Martin sú jednovaječné dvojčatá. Prvýkrát boli v zubnej ambulancii keď mali jeden rok. Aj napriek tomu, že jedia zdravé jedlo a majú dobrú hygienu, sa im už vo dvoch rokoch začali objavovať zubné kazy. Ošetrujeme aj rodičov a ich mama má tiež problémy so zubami. Keď mali deti tri roky, museli sme mliečne zuby ošetriť. Deti boli počas ošetrenia nepokojné, nespolupracovali. Po konzultácii s rodičmi sme urobili ďalšie vyšetrenia v premedikácii. Odvŕtali sme začínajúce kazy a pacientom sme dali skloionomerné výplne. Keď mali dvojčatá 6 rokov, prerezali sa im stoličky. Rozhodli sme sa trvalé šestky preventívne zapečatiť.

1. ***Zo základných údajov o pacientoch vytvorte lekársku správu.***

Pacienti sa volajú Jakub a Martin...

.

.

2. ***Z lekárskej správy vytvorte dialóg medzi lekárom a pacientom.***

Lekár:
Pacientka:
Lekár:
Pacientka:
Lekár:
Pacientka:
...

3. ***Odpovedajte.***

Aký problém majú pacienti?
Akú liečbu by ste navrhli?

4. ***Pýtajte sa mamy detí na:***

a) miesto bolesti
b) hygienu
c) používanie zubnej pasty, zubnej kefky, zubnej nite
d) problémy so zubami v minulosti

Opakovanie 1 – študovali ste dobre? Otestujte sa!

1. Zo základných údajov o pacientke vytvorte lekársku správu.

- Mirka, nová pacientka
- dievča, 9 rokov
- bolesti zuba tri dni
- užila lieky proti bolesti
- malý opuch ďasna
- kaz na vonkajšej strane zuba
- bez zubného strojčeka

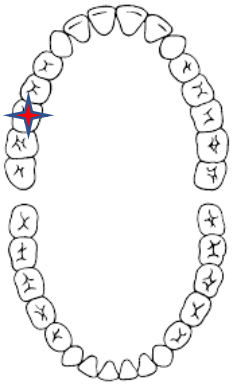

Do ambulancie prišla s rodičmi nová pacientka. .....

2. Vyplňte záznam o vstupnom vyšetrení pacientky.

Záznam o vstupnom vyšetrení pacienta
v špecializovanej ambulancii zubného lekárstva

	ZP:	Typ dokl.ZP:
Meno, priezvisko a titul pacienta:	Rodné (identifikačné) číslo:	

Zápis z vyšetrenia chrupu

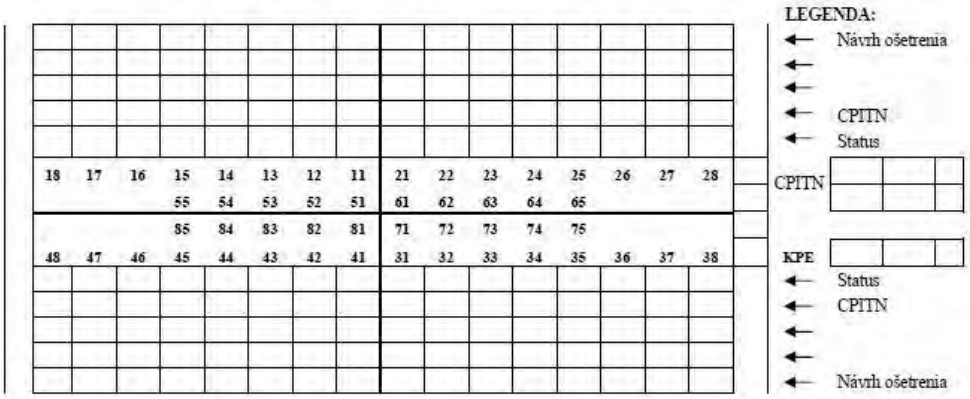

Ústna hygiena: 1. výborná 2. priemerná 3. nevyhovujúca
Onkologická prehliadka DU: 1. bez patologického nálezu 2. patologický nález
Čelustno ortopedická anomália: .....
Protetické práce: 1.vyhovujúce 2. nevyhovujúce

Insertio frenuli labii sup.:	1. fyziologické	2. patologické
Insertio frenuli labii inf.:	1. fyziologické	2. patologické
Hĺbka vestibulum oris inf.:	1. fyziologické	2. patologické
Jazyk – plazenie:	1. fyziologické	2. plazenie patologické
povrch:	1. fyziologický	2. patologický
Sliznice:	1. fyziologické	2. patologické
Pery:	1. fyziologické	2. patologické zmeny
Podnebie:	1. gotické	2. sliznica zdravá
Slinné žľazy:	1. fyziologické	2. zväčšené
Lymfatické uzliny:	1. nehmatné	2. hmatné - zväčšené
palpačne:	1. nebolestivé	2. bolestivé
Otváranie úst:	1. fyziologické	2. obmedzené
Kože tváre a perí:	1. bez florescencie	2. patologicky zmenená

3. sliznica patologicky zmenená

Dátum vyšetrenia, odtlačok pečiatky a podpis zubného lekára : .....

3. Tvorte deminutíva. Pomôžte si slovníkom. Použite ich vo vetách.

zub _____*zúbok*_____ *Ako dlho ťa bolí zúbok?*

a. nos _____
b. líce _____
c. hlava _____
d. ústa _____
e. ďasno _____
f. ruka _____

4. Z lekárskej správy pripravte dialóg zubár – pacientka Mirka. V dialógu použite aj deminutíva.

Zubár:
Pacientka Mirka:
Zubár:
Pacientka Mirka:
Zubár:
Pacientka Mirka:
Zubár:
Pacientka Mirka:

5. Informujte rodičov pacientky Mirky o priebehu vyšetrenia. Použite nasledujúcu lexiku.

(zubná karta, preukaz poistenca, röntgenová snímka, vŕtanie, odsávanie, plombovanie, vytvrdzovanie, brúsenie, leštenie, dentálna hygiena)

Najprv. Mirke sestra založí zubnú kartu. Potom ....

6. Zopakujte si tvorenie otázok. Pýtajte sa pacienta (dospelého/dieťaťa) na:

- dôvod návštevy
- príčinu, typ a intenzitu bolesti
- miesto bolesti
- citlivosť zubov
- ústnu hygienu
- problémy so zubami v minulosti

7. Porovnajte stav chrupu pacientky pred a po ošetrení. V čom sa líšia? Aké ošetrenie pacientka absolvovala? Diskutujte. Použite nasledujúcu lexiku.

dobrý	dobre
nový	novo
škaredý	škaredo
pekný	pekne
drahý	draho

8. Prečítajte si lekársku správu. Doplňte údaje o pacientkach do tabuľky. Porovnajte pacientky, doplňte pozitív, komparatív, superlatív slov v zátvorkách.

Klára Lukáčová má štrnásť rokov. Zubnú ambulanciu navštevuje pravidelne už 10 rokov. Včera ju začala bolieť dolná šestka vľavo. Ďasno je červené, opuchnuté. Zubárka začala s liečbou. Je to trvalý zub.

	Mirka	**Klára**	**Júlia**
Vek			32
absolvovanie pravidelných návštev u zubára			20 rokov
trvanie bolesti			dva týždne
intenzita opuchu			nemá opuch

a. Mirka je (mladá) _____ ako Klára.
b. Klára je (stará) _____ ako Mirka.
c. Júlia je (stará) _____ .
d. Klára navštevuje zubnú ambulanciu (dlho) _____ ako Mirka.
e. Júliu bolí zub (dlho) _____ .
f. Kláru bolí zub (krátko) _____ zo všetkých.
g. Klára má (veľký) _____ opuch.
h. Mirka má (malý) _____opuch ako Klára.

9. Čo je to? Pomenujte časti odevu lekára.

a.	
b.	
c.	
d.	
e.	

10. Utvorte slovné spojenia.

a. užívať		pohotovosť
b. vyšetriť		RTG snímku
c. merať		na infarkt
d. urobiť		diétu
e. zomrieť	*a*	*lieky*
f. držať		do vreckovky
g. zahryznúť		teplotu
h. navštíviť		dieťa

11. Do textu doplňte vhodné prepozície.

Včera som bol __*po*___ roku _____ preventívnej prehliadke. Chrup mám ___ poriadku. Zubár mi urobil aj RTG snímku, _____ istotu. Všetky trvalé zuby sú _____ kazov. Objednal som sa _____ ošetrenie ___ dentálnej hygieničke. Termín mám budúci týždeň ____ piatok. To je dobré, pretože ____víkend sa chystám ___ návštevu ____ priateľke. Krásny úsmev je dôležitý.

12. Pomenujte a opíšte problémy postavenia zubov na obrázku.

a. b. c. d. e.

13. Podľa opisu doplňte jednoslovné pomenovanie osoby.

Lekár, ktorý ošetruje a lieči zuby sa volá ___zubár___ .

a. Človek, ktorý nemá zdravotné poistenie a za ošetrenie si platí v hotovosti alebo kartou je _____ .
b. Malá pacientka alebo pacient, ktorý má menej ako 18 rokov a do zubnej ambulancie chodí s rodičmi je _____ .
c. Žena, ktorá už obyčajne nepracuje a má viac ako 65 rokov je _____ .
d. Muž, ktorý príde do zubnej ambulancie na vyšetrenie je _____ .
e. Špecialista na problémové postavenie zubov sa volá _____ .
f. Žena, ktorá pracuje v zubnej ambulancii a pomáha zubárovi je _____ .
g. _____ je mama alebo otec.

A

Lieky

1. Počúvajte nahrávku *Bolesť*.

2. Rozhodnite, či sú nasledujúce tvrdenia pravdivé.

	áno	nie
Zubnú ambulanciu navštívilo dieťa.		*x*
a. Pacient má bolesti.		
b. Pán Mišík má červené oči.		
c. Užíva iba antibiotiká.		
d. Pacient má zápal prínosových dutín.		
e. Pacient užíva lieky na alergiu.		
f. Pacienta bolia zuby.		
g. Užíva pacient lieky na vysoký krvný tlak?		
h. Pán Mišík bol na vyšetrení u všeobecnej lekárky.		
i. Pacient nemá symptómy zápalového ochorenia.		
j. Zubárka objednala pacienta na vyšetrenie neskôr.		

3. Spojte správne časti viet.

a. Zuby sú citlivé		na migrénu.
b. Užívam lieky		sú analgetiká.
c. Pacient je alergický	*a*	*na chlad a teplo.*
d. Lieky proti bolesti		bodavá.
e. Bolesť je		na peľ.

4. Aká môže byť bolesť? Doplňte lexiku, ktorú používajú pacienti pri opise bolesti.

Bolesť môže byť	*pálivá,*

5. Odpovedajte na otázky.

a. Akú diagnózu má pacient?
b. Ktoré ďalšie choroby môžu spôsobovať bolesti zubov?
c. Ktoré príznaky si má zubár pri vyšetrení všímať?

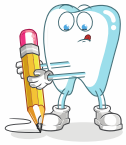

B

1. K forme liekov priraďte obrázok.

a.

b.

c.

d.

___ tabletky ___ kvapky ___ sirup, roztok _*a*_ masť, krém, gél

2. Tvorte pokyny na užívanie liekov.

Lieky užívajte	nalačno
	pred/po/počas jedla
Lieky musíte/nesmiete	dobre pohrýzť
	rozpustiť v troške vody
	prehryznúť
Dajte si	tabletku ráno, na obed a večer
	tabletku pod jazyk
	10 kvapiek denne

3. Dokončite vetu.

a. Predpíšem vám _____ .
b. _____ ich užívať _____ denne.
c. Dajte si tabletku pod _____ .
d. Deťom môžete rozpustiť tabletku v troške _____ .

4. Podčiarknite nežiadúce účinky liekov.

bolesť hlavy, chuť do učenia, nadúvanie, potenie, svrbenie, čítanie, hnačka, zápcha, zvýšená teplota, normálna teplota, závraty, zlomenina, búšenie srdca

5. Do dialógu doplňte chýbajúce slová.

Lekár: Pán Lacko, máte zapálené ďasno. Predpíšem vám ___*lieky*_____.
Pacient: Dobre, ale niektoré lieky nemôžem užívať, lebo mám potom problémy. Niekedy mám _____ a často chodím na záchod, alebo mám _____ hlavy.
Lekár: V poriadku, lieky budete _____ trikrát denne _____, pred jedlom. Prídete na kontrolu a uvidíme, či môžeme zub ošetriť. Keď budete mať problémy s liekmi, príďte naspäť. Predpíšem vám iné.
Pacient: V poriadku, ďakujem.

C

Gramatické minimum	
Pozorujte opytovacie zámená v slovenskom jazyku.	
Kto? - *pýtame sa na osobu*	**Kto** je tu s vami?
Čo? – *pýtame sa na veci*	**Čo** ste jedli?
Aký? Aká? Aké? – *pýtame sa na vlastnosť, kvalitu vecí*	**Aká** je vaša bolesť? Tupá alebo ostrá?
Ako? – *pýtame sa na spôsob*	**Ako** ste spali?
Ktorý? – *pýtame sa na výber z viacerých možností*	**Ktorý** zub vás bolí? Horný alebo dolný?
Koľko? – *pýtame sa na počet*	**Koľko** dní máte tento problém?
Kde? – *pýtame sa na pozíciu osoby alebo veci*	**Kde** máte kaz?
Kam? – *pýtame sa na smer*	**Kam** sa šíri bolesť? Do ďasna, do krku?
Kedy? – *pýtame sa na čas*	**Kedy** začali vaše bolesti?
Prečo? – *pýtame sa na príčinu*	**Prečo** ste prišli na vyšetrenie?

1. Priraďte otázku k odpovedi.

a. Prečo ste prišli na vyšetrenie?		Bolí ma zub.
b. Čo vás bolí?		Asi dva týždne.
c. Kto je tu s vami?		Trikrát denne.
d. Koľko máte rokov?		Zadný.
e. Kde vás bolí zub?	*a*	Pretože ma 3 dni bolí zub.
f. Ktorý zub vás bolí?		Vpravo, hore.
g. Ako dlho máte problém?		Moja dcéra.
h. Ako často mám užívať lieky?		25.

2. Vyberte správne.

Kto/<u>ako dlho</u>/koľko máte tieto bolesti?

a. *Kde/kto/ktorá* vás to bolí?
b. *Čo/ako/prečo* máte tento problém?
c. *Kde/koľko/ako dlho* máte rokov?
d. *Čo/ktorý/kam* cestujete?

3. Tvorte otázky, použite opytovacie zámená zo zátvorky.

(koľko?, aký?, prečo?, kedy?)

_____

_____

_____

_____

D

Kazuistika

Pacientka Mária, ktorá má teraz päť rokov, prišla do zubnej ambulancie prvýkrát pred rokom. Takmer všetky mliečne zuby majú zubný kaz. Pravdepodobne má zlé hygienické a stravovacie návyky. Povedali sme rodičom, ako správne čistiť dcére zuby, odporúčame obmedziť sladké jedlá a piť nesladené nápoje. Mária potom navštívila prvýkrát dentálnu hygieničku. Dieťa dobre spolupracuje, môžeme realizovať dentálnu hygienu kvalitne. Po roku pravidelného ošetrovania u dentálnej hygieničky je chrup v poriadku. Je pravdepodobné, že pri dobrej hygiene a starostlivosti o chrup bude mať pacientka trvalé zuby bez kazov.

1. Informujte kolegu o prípade bez použitia textu.

2. Napíšte rozhovor medzi zubárom a matkou pacientky.

Lekár:
Matka:
Lekár:
Matka:
Lekár:

3. Pýtajte sa na:

a. ústnu hygienu
b. jedlo
c. nápoje
d. záľuby

4. Informujte pacientku o priebehu vyšetrenia.

Najprv..., potom ...

5. Napíšte päť inštrukcií pre pacienta.

a. _____ b. _____ c. _____ d. _____ e. _____

6. Ktoré z nápojov by ste odporúčali pacientke a prečo?

pomarančový džús, mlieko, káva, voda, kakao, kolový nápoj, víno, voda s citrónom, ľadová triešť, jogurtové mlieko

A

Zubná chirurgia

1. Počúvajte nahrávku Absces.

2. Odpovedajte na otázky.

a. Aké oddelenie Peter navštívil?
b. Aký problém trápi Petra?
c. Cíti bolesti? Ak áno, kde presne?
d. Aké chyby urobil pacient v starostlivosti o chrup?
e. Akú liečbu navrhuje stomatochirurgička?
f. Je pacientov problém viditeľný voľným okom?
g. Je pacientov stav vážny?
h. Komu odovzdal pacient anamnestický dotazník?
i. Aké lieky musí Peter užívať po zákroku?
j. Môže pacient ísť po zákroku do práce?

3. Spojte časti viet.

a. Opuch je		zapálil.
b. Nerv sa		prevŕtať.
c. Zub musíme	*a*	*rozsiahly.*
d. Budete užívať		časť čeľuste.
e. Umŕtvime		antibiotiká.

4. Pozorujte frázy a ich význam. Nové frázy použite vo vetách.

a. mám veľký strach = bojím sa _____
b. uľavilo sa mi = zlepšil sa mi stav _____
c. dávam si veľký pozor = som opatrný _____

5. Vysvetlite význam slov. Použite ich vo vetách. Vety napíšte.

opuch – opuchnutý _____ *Po extrakcii zuba mal pacient opuchnuté ďasno.* _____

a. zápal – zapálený _____
b. zlomenina – zlomený _____
c. poškodenie – poškodený _____

B

1. *Čítajte text. Identifikujte stomatologické nástroje.*

V zubnej ambulancii používa chirurg rôzne nástroje a prístroje. Napríklad **pinzetu, dentálne zrkadlo, vŕtačku, zubnú sondu, extrakčné kliešte, väzivový nôž, skalpel, napchávačik** a iné. Tieto nástroje pomáhajú zubárovi ľahšie pracovať a návšteva u zubára pre nás nie je nepríjemná.

a. **b.** **c.** **d.** **e.** **f.** **g.** **h.**

2. *Podľa definície podčiarknite správny zubársky nástroj.*

a. Pomáha zubárovi vidieť skryté miesta.
zubná sonda *väzivový nôž* *dentálne zrkadlo*

b. Zubár tento nástroj používa, keď chce vŕtať zub.
zubné pátradlo *vŕtačka* *skalpel*

c. Nástroj, ktorý pomôže zubárovi vytiahnuť zub.
skalpel *dentálne zrkadlo* *extrakčné kliešte*

d. Nástroj na rezanie.
vŕtačka *skalpel* *kyreta*

e. Hľadá malé kazy na zuboch.
zubná sonda *kyreta* *dentálne zrkadlo*

3. *Doplňte zubný nástroj.*

Ďasno musíme prerezať. Použijem _skalpel_____ .

a. Na zube máte kaz, musíme vŕtať. Použijem _____ .
b. Nevidím dobre zub, ktorý je vzadu. Použijem _____ .
c. Zub má veľký kaz, musíme ho vytiahnuť. Použijem _____ .
d. Zub nemôžem vytiahnuť kliešťami, musím si zobrať aj iný nástroj. Použijem _____ .

C

Gramatické minimum	
Všimnite si aspekt a imperatív.	
Príkaz	**Zákaz**
Otvorte ústa!	Neotvárajte ústa!
Prehltnite tabletku!	Neprehĺtajte sliny!
Použite pľuvadlo!	Nepoužívajte túto zubnú pastu!
Zakloňte hlavu!	Nezakláňajte hlavu!
Dajte si obklad!	Nedávajte si obklad!

Zopakujte si aspekt:

Imperfektíva	***Perfektíva***
Trvajúce deje	*Časovo ohraničené deje*
Opakovanie aktivity	*Jednorázová aktivita*
Proces	*Výsledok*
Možnosť tvoriť všetky časové formy	*Nemožnosť tvoriť prézent*
Vyšetrovať	***Vyšetriť***

Iné: šiť – zašiť, odstraňovať – odstrániť, liečiť sa – vyliečiť sa, vysvetliť – vysvetľovať, ukazovať – ukázať, plombovať – zaplombovať, kontrolovať – skontrolovať....

1. Vyberte správne verbum a doplňte do vety.

	odstraňovať – odstrániť	*Zubár musí pacientovi __odstrániť_____ zubný kameň.*
a)	šiť – zašiť	Zubárka _____ pacientovi ďasno už desať minút.
b)	liečiť sa – vyliečiť sa	Pacient mal zlomenú sánku a _____ dva mesiace.
c)	vysvetliť – vysvetľovať	Lekár _____ pacientovi diagnózu už pol hodinu.
d)	ukazovať – ukázať	Môžete mi _____, ktorý zub vás bolí?

2. Tvorte vety na nasledovné dvojice slov.

(písať – napísať, pýtať sa – opýtať sa, končiť – skončiť)

3. Prikazujte alebo zakazujte pacientovi.

a. Vypláchnuť si ústa./Vyplachovať si ústa 60 sekúnd.

_____

b. Sadnúť si na stoličku./Nesadať si do kresla.

_____

c. Dať si okuliare./Nedávať si ruku na ústa.

_____

D

Kazuistika

Volám sa Kristína. Keď som mala 18 rokov, pani zubárka mi na preventívnej prehliadke zhotovila panoramatickú RTG snímku a zistila, že mám založené všetky štyri zuby múdrosti. Napriek tomu sa mi neprerezali. Zuby akoby ležali a korunkou sa dotýkali susednej sedmičky. Korene boli blízko lícneho nervu. Nemala som s nimi problémy, preto sme ich nechali v pôvodnej pozícii. O dva roky neskôr som začala cítiť bolesti v oblasti sánky a zapálilo sa mi ďasno. Pani doktorka mala podozrenie, že na susednom zube (sedmičke) je začínajúci kaz, preto sme sa rozhodli, že osmička musí von. Nebolo to jednoduché trhanie, pani doktorka použila skalpel a musela odstrániť aj časť kosti. Informovala ma, že ranu nemám vyplachovať ústnou vodou, odporučila mi jesť kašovitú stravu, na líce prikladať ľadové obklady a oddychovať. Tri dni som užívala lieky proti bolesti. Opuch postupne zmizol. Podobný zákrok ma pravdepodobne čaká aj na ľavej strane.

1. Informujte kolegu o prípade bez použitia textu.

2. Na slepej mape vyznačte zuby z kazuistiky. Pomenujte ich.

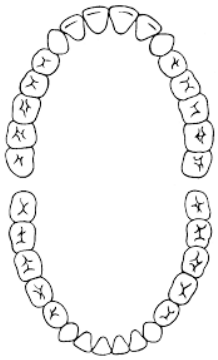

_____
_____
_____
_____
_____
_____

3. Odpovedajte na otázky.

a. Koľko rokov má pacientka?
b. Ktoré nástroje použila zubárka pri ošetrení pacientky?
c. Bolo to jednoduché ošetrenie?
d. Aké odporúčania dáva zubárka pacientke po ošetrení? (použite modálne verbá a imperatív)
e. Aké lieky musí pacientka užívať? Berie aj antibiotiká?
f. Bola pacientka hospitalizovaná?

4. Zopakujte si inštrukcie na zubnej chirurgii.

Odsávajte! Sterilizujte! ...

A

Zubné náhrady

1. Počúvajte nahrávku Protéza.

2. Rozhodnite, či sú nasledujúce tvrdenia pravdivé.

	áno	nie
Pacient stratil protézu.		*x*
a. Priezvisko pacienta je Lukáč.		
b. Pacient prišiel na preventívnu prehliadku.		
c. Pán Tokár nie je spokojný s protézou.		
d. Pacient má zubnú náhradu so sebou.		
e. Protéza je poškodená.		
f. Pacient si nasadil protézu.		
g. Protéza pacienta tlačí vľavo hore.		
h. Zubárka opraví protézu.		
i. Zubárka bude problém konzultovať so zubným technikom.		
j. Sestrička dala pacientovi termín o dva dni.		

3. Spojte vhodné odpovede podľa situácie.

zubár		pán Tokár
a. Prečo ste prišli?		Vpravo hore.
b. Ste spokojný s protézou.		Nie, je ako nová.
c. Kde vás tlačí?		Moment, hneď to bude.
d. Je poškodená?	*a*	*Mám problém s protézou.*
e. Môžete si nasadiť protézu?		Nie, neviem si na ňu zvyknúť.

4. Odpovedajte na otázky.

a. Poznáte človeka, ktorý nosí protézu?
b. Nosia protézu vaši starí rodičia?
c. Aké problémy so zubnou protézou môže mať pacient?

5. Prerozprávajte situáciu v préterite.

Pán Tokár navštívil zubára, pretože potreboval opraviť protézu. ….

B

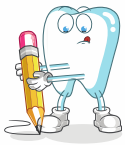

1. ***Prečítajte si charakteristiky zubných náhrad. V textoch nájdete názvy zubných náhrad, podčiarknite ich a doplňte do tabuľky.***

Zubné náhrady - klasifikácia		
typy	**názov**	**charakteristika**
fixné	***Fazeta***	Je to najmenšia a najjednoduchšia zubná náhrada. Fazeta (kompozit, keramika) sa nalepí na plochy predných zubov.
		Používame ju, keď chýba časť zuba, ktorá je viditeľná v ústach. Pre aplikáciu korunky sa musí obrúsiť existujúci zub. Korunky sa pripravujú v zubnom laboratóriu podľa odtlačkov z rôznych materiálov (kovové, živicové, plastové a iné).
		Je to náhrada jedného alebo viac zubov, ktoré sú medzi vlastnými zubami alebo implantátmi. Vlastné zuby sa obrúsia a sú to piliere pre mostík. Mostík pripravia v laboratóriu podľa odtlačkov. Používajú sa hlavne celokeramické a metalokeramické.
		Je to aktuálne najlepšia náhrada jedného alebo viacerých zubov. Implantát je vysoko estetický a je to dlhodobá zubná náhrada. Upevňuje sa do kosti. Aplikácia implantátov je chirurgický zákrok, ktorý trvá 30-90 minút.
snímateľné		Snímateľné zubné náhrady používame v prípade, keď nie je možné použiť fixnú náhradu pomocou mostíka alebo implantátu. Snímateľné zubné náhrady delíme na celkové a čiastočné.

2. ***Zoraďte chronologicky aplikáciu zubného mostíka.***

1	prehliadka a vyšetrenie chrupu, zhotovenie röntgenovej snímky
	skúška mostíka
	realizácia odtlačkov zubov/digitálne zosnímanie chrupu
	laboratórne zhotovenie mostíka (pacient zatiaľ nosí dočasný mostík)
	konečná (finálna) úprava (korekcia) a fixácia
	určenie plánu liečby
	brúsenie zubov v anestézii
	výber farby

3. ***Vysvetlite kolegovi aplikáciu zubného mostíka vlastnými slovami bez použitia textu.***

C

Gramatické minimum	
Pozorujte frekventované partikuly v slovenčine.	
áno	***Áno**, študujem na Lekárskej fakulte v Košiciach.*
nie	***Nie**, ďakujem, kávu nepijem.*
našťastie	*Včera som spadla z bicykla**, našťastie**, nič som si nezlomila.*
bohužiaľ	***Bohužiaľ**, lieky nezabrali, stále mám bolesti.*
samozrejme	***Samozrejme**, preventívne ošetrenie je bezplatné.*
asi	*Dnes bude **asi** pekné počasie, pôjdem do parku.*
iba	*Mám **iba** dve eurá, to je málo na pizzu.*
ešte	*Prosím si **ešte** jednu minerálku.*
konečne	*Dobré ráno, pán Novák, **konečne** ste tu!*
naozaj	*Skúška bola **naozaj** veľmi ťažká.*
však	*Nebude to boliet', **však**?*

1. Priraďte partikuly so synonymným významom.

a. pravdaže		len
b. iba	*a*	*samozrejme*
c. hej		možno
d. asi		áno

2. Doplňte do dialógu vhodné partikuly.

(tak, bohužiaľ, asi, naozaj, dokonca, áno, tak)

Zubár: _____, ako sa mate, pán Horák?
Pacient: _____, nie veľmi dobre. Trápia ma zuby.
Zubár: Ako dlho?
Pacient: _____ dva týždne.
Zubár: _____ ? To je dlho. Prečo ste prišli až teraz?
Pacient: Bol som chorý. Mal som angínu a nakazil som _____ aj manželku.
Zubár: To je mi ľúto. A teraz sa cítite lepšie?
Pacient: _____ .
Zubár: _____ otvorte ústa, pozriem sa na to.

3. Odpovedajte na otázky krátko.

Ste z Japonska? *Nie.*
Máte viac ako dvadsať rokov?
Boli ste operovaný? Boli ste operovaná?

D

Kazuistika

Volám sa Jana, mám 68 rokov a som dôchodkyňa. Bohužiaľ, kvôli paradontitíde som prišla o všetky horné zuby. Pani doktorka mi musela zhotoviť hornú totálnu snímateľnú náhradu. Najprv som sa veľmi bála, ale dnes, po šiestich mesiacoch som si celkom zvykla. Ani necítim, že ju mám. Pani doktorka mi viackrát zobrala odtlačky a robila rôzne merania chrupu. Panoramatickú snímku mi urobili na zubnej klinike, ktorú navštevujem. V zubnom laboratóriu mi vybrali vhodný farebný odtieň a vyrobili krásne nové zuby, ktoré mi kamarátky pochválili.

1. Informujte kolegu o prípade bez použitia textu.

2. Pýtajte sa a odpovedajte na informácie v každej vete.

Ako sa volá pacientka?
Pracuje?
...

3. Odpovedajte na otázky.

a. Aké vyšetrenia absolvovala pacientka?
b. Aký typ zubnej náhrady má pacientka?
c. Čo robia v zubnom laboratóriu?
d. Ako dlho má pacientka zubnú náhradu?
e. Je pacientka s protézou spokojná?

4. Vysvetlite pacientke nasledujúcu lexiku.

a. totálna protetická náhrada
b. parodontóza
c. panoramatická snímka

5. Po roku prišla pacientka Jana na preventívnu prehliadku. Napíšte dialóg s pacientkou.

Zubár (-ka):
Pacientka Jana:
Zubár (-ka):
Pacientka Jana:
Zubár (-ka):
...

A

Jazyk

1. Počúvajte nahrávku Zápach z úst.

2. Rozhodnite, či sú nasledujúce tvrdenia pravdivé.

	áno	**nie**
Pacientka navštívila zubného hygienika.	*x*	
a. Pani Lacková má problém so zubami.		
b. Pacientka bola minulý týždeň na preventívnej prehliadke.		
c. Zubný kameň môže spôsobovať zápach z úst.		
d. Pacientka používa zubnú kefku, ústnu vodu a škrabku na jazyk.		
e. Zubný hygienik odstráni zubný kameň.		
f. Pani Lacková nemá nikdy sucho v ústach.		
g. Pacientka neužíva lieky.		
h. Pani Lacková často fajčí.		
i. Zubný hygienik odporúča navštíviť všeobecného lekára.		
j. Pacientka vyriešila svoj problém.		

3. Spojte synonymné výrazy.

a. príčina		umývať si zuby
b. zápach		navrhnúť
c. čistiť si zuby	*a*	*dôvod*
d. smrdieť		dať preč
e. odstrániť		smrad
f. problém		ťažkosť
g. odporučiť		páchnuť

4. Odpovedajte na otázky.

a. Mali ste problémy so zápachom z úst?
b. Poznáte niekoho, koho trápi tento problém?
c. Čo môže byť príčinou zápachu z úst?
d. Čo môže eliminovať (zmenšiť) zápach z úst?

B

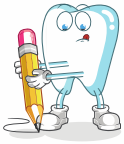

1. Podľa nemeckého vedca Davida P. Häniga existujú na jazyku miesta, ktoré sú citlivejšie na jednotlivé druhy chuti. Podľa pozície doplňte číslo a identifikujte chuť.

1 2 3 4

číslo	chuť	pozícia
	kyslá chuť	strany jazyka viac ku koreňu
	slaná chuť	strany jazyka viac ku špičke
1	sladká chuť	*vpredu, špička jazyka*
	horká chuť	vzadu, koreň jazyka

2. Doplňte adjektívum chuti.

Citrón je __*kyslý*__ .

a. Tmavá čokoláda má _____ chuť.
b. Morská voda je _____ .
c. Cítim _____ chuť jahody.
d. Torty a zákusky sú obyčajne _____ .
e. Mám rada _____ nápoje, najradšej zelený čas a grapefruitový džús.
f. _____ ovocie a zelenina obyčajne obsahuje vitamín C.

3. Podľa jazyka je možné diagnostikovať ochorenia niektorých vnútorných orgánov. Označte číslom jednotlivé časti na mape jazyka.

časť jazyka	orgán
1. špička	srdce
2. oblasť medzi špičkou a stredom	pľúca
3. stred	žalúdok a slezina
4. strany	pečeň a žlčník
5. koreň	obličky

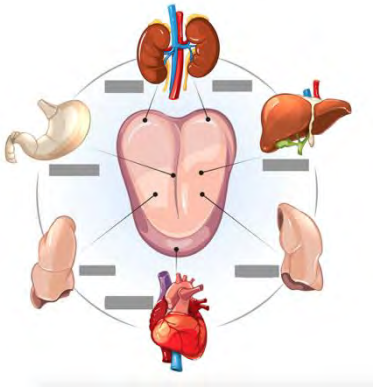

4. Podľa nasledujúcej informácie vyšetrite kolegu. Urobte vizuálnu diagnostiku.

Jazyk zdravého človeka by mal mať ružovkastý alebo biely povlak. Zdravý jazyk je ľahko vlhký a má tenký povlak, ktorý nie je možné celkom zoškrabať. Jazyk bez povlaku nie je zdravý. Najtenšia vrstva by mala byť na špičke jazyka, hrubšia v strede a najhrubšia na koreni jazyka.

C

Gramatické minimum	
Pozorujte frekventované konjunkcie v slovenčine.	
a	*V ústnej dutine je chrup **a** jazyk.*
ktorý	*Študujem na univerzite, **ktorá** je v Košiciach.*
že	*Myslím si, **že** preventívne prehliadky sú dôležité.*
ale	*Nechcem kávu, **ale** dám si čaj .*
keď	*Pôjdem do knižnice, **keď** prestane pršať..*
aby	*Mama mi povedala, **aby** som kúpila džús.*
alebo	*Chceš kávu **alebo** kakao?*
preto	*Som chorá, **preto** dnes nepôjdem do školy.*
lebo/pretože	*Študujem, **pretože** chcem byť zubár.*
keby	***Keby** si športoval, mal by si pekné svaly.*

1. *Doplňte do viet vhodné konjunkcie.*

Narodili ste sa na Slovensku _____alebo_____ v Nemecku?

a. Nemám domácu úlohu, _____ som zaspal.
b. Študovala som anatómiu _____ chémiu.
c. Bola to ťažká skúška, _____ veľmi dôležitá.
d. Na univerzitu môžem cestovať vlakom _____ autom.
e. Profesor povedal, _____ prednáška je zrušená.
f. Sestra ma poprosila, _____ som kúpil mlieko.
g. Hovoril som, _____ zajtra budeme písať test z anatómie.
h. Mohla som cestovať autobusom, _____ som mala cestovný lístok.
i. Mám silnú alergiu na peľ, _____ v lete užívam antihistaminiká.
j. Čítala som, _____ v ústnej dutine sú aj dobré baktérie.

2. *Doplňte vety s konjunkciou aby.*

a. Sestrička mi povedala, aby _____ .
b. Pani doktorka mi odporučila, aby _____ .
c. Moja kamarátka mi povedala, aby_____ .

3. *Doplňte vety s konjunkciou keď.*

a. Keď som unavená, _____ .
b. Keď zjem obed, _____ .
c. Keď mám voľný čas, _____a_____ .

D

Kazuistika

Volám sa Jakub, mám 19 rokov a študujem na Lekárskej fakulte. O svoje zdravie sa starám, napriek tomu som v jeseni dostal nádchu. Mal som vysoké horúčky a bolelo ma hrdlo. Všeobecná lekárka ma vyšetrila a urobila mi aj výter z hrdla. Výsledky z laboratória potvrdili moje podozrenie, bol to zápal. Lekárka mi predpísala antibiotiká. Môj zdravotný stav sa za týždeň upravil a ja som mohol opäť chodiť do školy. Čo mi však robilo problémy bol môj jazyk. Bol celý biely a pri pití niektorých nápojov a konzumácii niektorých jedál ma veľmi štípal. Zubný lekár mi urobil výter z jazyka a povedal, že sa mi v ústach premnožili kvasinky. Predpísal mi roztok na výplach úst.

1. Informujte kolegu o prípade bez použitia textu.

2. Odpovedajte na otázky.

a. Aké vyšetrenia absolvoval pacient u všeobecného lekára a u zubného lekára?
b. Čo spôsobili antibiotiká?
c. Ako sa prejavuje kvasinková infekcia na jazyku?
d. Ako sa lieči kvasinková infekcia úst?
e. Na čo sa sťažujú pacienti pri kvasinkovej infekcii jazyka?

3. Po roku prišiel pacient Jakub na preventívnu prehliadku. Napíšte dialóg s pacientom.

Zubár (-ka):
Pacient Jakub:
Zubár (-ka):
Pacient Jakub:
Zubár (-ka):
Pacient Jakub:
Zubár (-ka):
Pacient Jakub:
Zubár (-ka):
Pacient Jakub:
....

Opakovanie 2 – študovali ste dobre? Otestujte sa!

1. Čítajte dialóg a doplňte chýbajúcu lexiku.

Zubárka: ___*Dobrý*_____ deň, _____ Starý, aký _____ má _____ dcéra?
Otec dieťaťa: Dobrý _____, _____ doktorka, prišli sme iba na _____ prehliadku.
Zubárka: _____, pozrieme sa, či sú jej _____ v poriadku. Ahoj, Katka, prosím, _____ ___ do kresla. _____ ťa nejaký zub?
Katka: _____, nebolí ma.
Zubárka: Dobre, tak otvor _____, pozrieme sa na to. Pán Starý, Katkina _____ uzdička je krátka a spôsobuje, že sa zväčšuje medzera medzi jednotkami. Navrhujem ju chirurgicky _____.
Otec dieťaťa: Och, a je to nutné? Je to niečo vážne?
Zubárka: _____, nie je to nič vážne, ale uzdička by mohla spôsobiť vašej _____ komplikácie. Napríklad jej môže spôsobiť medzierku medzi zubami alebo odtiahnuť ďasno od zuba. Zub je potom _____ na chlad alebo teplo.
Katka: Bude to _____?
Zubárka: Ty si veľké _____, určite to zvládneš!

2. Odpovedajte, či sú nasledovné tvrdenia pravdivé.

	áno	**nie**
Pacientku bolí zub.		*x*
a. Do ambulancie prišla pacientka s mamičkou.		
b. Pacientka je na preventívnej prehliadke.		
c. Pacientka má problém s dolnou uzdičkou.		
d. Hornú uzdičku musí zubárka odstrániť chirurgicky.		
e. Pacientka nemôže mať v budúcnosti problém so zubami.		

3. Odpovedajte celou vetou.

a. Ako sa volá malá pacientka?
b. Prečo je dôležité odstrániť uzdičku?
c. Je zákrok bolestivý?
d. Čo môže spôsobiť horná uzdička?
e. Predpísal zubár pacientke nejaké lieky?

4. Spojte správne časti viet.

1	Nebojte sa,		je spojená s ďasnom.
2	*Dobrý deň,*		na chlad alebo teplo.
3	Horná uzdička		pozrieme sa na to.
4	Zub je citlivý		nie je to nič vážne
5	Otvor ústa,	*2*	*aký máte problém?*

5. Odpovedajte na otázky negatívne.

Bolí ťa zub? – Nie, nebolí ma zub.

a. Je to nutné? –
b. Bude to bolieť? –
c. Máte nejaký problém? –
d. Je to niečo vážne? –
e. Sú vaše zuby citlivé? –
f. Beriete nejaké lieky? –

6. Po užití liekov môže mať pacient nežiadúce účinky. Napíšte, o aký nežiaduci účinok ide.

(hnačka, zápcha, závraty, nadúvanie)

Pacient musí chodiť často na toaletu. _____ *Má hnačku.* _____

a. Pacientovi sa často točí hlava. _____
b. Pacient nemôže ísť na toaletu. _____
c. Pacient má nafúknuté brucho. _____

7. Tvorte inštrukcie (imperatív). Inštrukcie použite vo vetách.

otvoriť	*Otvorte!*	*Otvorte, prosím, na chvíľu okno!*
a. čakať		
b. nehýbať sa		
c. vypláchnuť si		
d. sadnúť si		
e. neprehĺtať		
f. ísť		
g. zakloniť		
h. prísť		
i. uvoľniť sa		
j. vydržať		

8. Doplňte správne konjunkcie.

Pacient je alergický na penicilín _____*a*_____ *lepok.*

a. Chcete injekciu proti bolesti _____ vydržíte vŕtanie bez anestézie?
b. Medzi nežiaduce účinky liekov patrí _____ nadúvanie _____ zvracanie.
c. Na vyšetrenie musíte prísť skôr _____ minule.
d. Musíte si čistiť zuby pravidelne, _____ budete mať zubný kaz.

9. Prečítajte si príbalový leták lieku, ktorý si kúpil Marek v lekárni.

Písomná informácia pre používateľa – výdaj lieku XXX nie je viazaný na lekársky predpis
400 mg filmom obalené tablety
ibuprofen

Vždy užívajte tento liek presne tak, ako je to uvedené v tejto písomnej informácii, alebo ako vám povedal váš lekár alebo lekárnik.

Čo je liek XXX

Obsahuje liečivo ibuprofen – je to protizápalový liek.

Zmierňuje bolesť a zápal – špeciálne pri ochoreniach pohybového ústrojenstva.

Liek sa užíva pri miernej až strednej bolesti, napr. pri bolesti hlavy, zubov, chrbta, pri bolestivej menštruácii, pri bolesti svalov a kĺbov.

Dávkovanie

- pri horúčke/teplote sa obyčajne užíva 1 tableta 3-krát denne;
- pri bolestiach 1 tableta alebo keď je to potrebné, najviac 3 tablety denne.

Liek XXX nepoužívajte

- ak ste alergický na ibuprofén alebo na ktorúkoľvek zložku tohto lieku;
- ak máte poruchu krvotvorby alebo zlú krvnú zrážavosť;
- ak ste viac ako v siedmom mesiaci tehotenstva;
- u detí mladších ako 12 rokov.

Liek XXX a jedlo a nápoje

Tablety prehĺtajte celé, zapite dostatočným množstvom tekutiny. Ak sa počas liečby objavia tráviace ťažkosti, liek užívajte počas jedla alebo ho zapite mliekom.

10. Odpovedajte na otázky.

a. Akú formu liekov si kúpil Marek?
b. Aký účinok majú lieky XXX?
c. Ako často môže Marek liek užívať?
d. Môže liek užívať aj jeho štvorročný syn?
e. Môže tablety pacient pohrýzť?
f. Kto nesmie užívať liek XXX?

11. Nájdite pomenovania bolesti (12). Hľadajte v týchto smeroch:

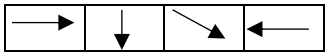

P	L	D	X	Z	J	O	V	R	A	O
CH	R	O	N	I	C	K	Á	S	K	U
Y	C	E	A	Q	B	M	N	D	Ú	F
J	I	T	R	Á	B	A	L	S	T	T
P	U	L	Z	U	J	Ú	C	A	N	U
C	L	A	K	S	Š	T	B	C	A	P
Z	H	K	F	T	S	O	S	T	R	Á
T	S	O	P	Á	L	I	V	Á	N	B
V	U	V	I	L	C	X	N	A	L	K
Y	Z	Á	V	A	D	O	B	M	N	I
E	R	T	V	N	C	~~S~~	~~I~~	~~L~~	~~N~~	~~Á~~

Slová vypíšte:
_*silná*_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

12. Roztrieďte, ktoré odporúčania/inštrukcie dáva lekár pred, a ktoré po chirurgickom zákroku.

prikladajte si studený obklad; jedzte kašovitú stravu; nepite alkohol; ak začnete krvácať, choďte na pohotovosť; ~~príďte nalačno~~; užívajte predpísané antibiotiká

pred chirurgickým zákrokom	po chirurgickom zákroku
príďte nalačno	

13. Pomenujte zubné náhrady na obrázkoch.

a.	
b.	
c.	
d.	
e.	

14. Vysvetlite pacientovi, prečo je dôležité dodržiavať ústnu hygienu a hygienu jazyka.

Gramatický prehľad

Deklinácia substantív

Nominatív (N)	**kto?**	**čo?**
Genitív (G)	koho?	čoho?
Datív (D)	komu?	čomu?
Akuzatív (A)	koho?	čo?
Lokál (L)	(o) kom?	(o) čom?
Inštrumentál (I)	(s) kým?	(s) čím?

Maskulínum								
N	**zubár**	-i	**koleg-a**	-ovia	**zub**	-y	**nástroj**	-e
G	zubár-a	-ov	koleg-u	-ov	zub-a	-ov	nástroj-a	-ov
D	zubár-ovi	-om	koleg -ovi	-om	zub-u	-om	nástroj-u	-om
A	zubár-a	-ov	koleg -u	-ov	zub	-y	nástroj	-e
L	zubár-ovi	-och	koleg -ovi	-och	zub-e	-och	nástroj-i	-och
I	zubár-om	-mi	koleg -om	-ani	zub-om	-mi	nástroj-om	-mi

Feminínum								
N	**žen-a**	-y	**ulic-a**	-e	**dlaň**	-e	**kosť**	-i
G	žen-y	žien	ulic-e	ulíc	dlan-e	-í	kost-i	-í
D	žen-e	-ám	ulic-i	-iam	dlan-i	-iam	kost-i	-iam
A	žen-u	-y	ulic-u	-e	dlaň	-e	kosť	-i
L	žen-e	-ách	ulic-i	-iach	dlan-i	-iach	kost-i	-iach
I	žen-ou	-ami	ulic-ou	-ami	dlaň-ou	-ami	kosť-ou	-ami

Neutrum								
N	**mest-o**	-á	**srdc-e**	-ia	**vyšetren-ie**	-ia	**dievč-a**	-at-á
G	mest-a	miest	srdc-a	sŕdc	vyšetren-ia	-í	dievčať-a	-at
D	mest-u	-ám	srdc-u	-iam	vyšetren-iu	-iam	dievčať-u	-at-ám
A	mest-o	-á	srdc-e	-ia	vyšetren-ie	-ia	dievč-a	-at-á
L	mest-e	-ách	srdc-i	-iach	vyšetren-í	-iach	dievčat-i	-at-ách
I	mest-om	-ami	srdc-om	-ami	vyšetren-ím	-iami	dievčať-om	-at-ami

Deklinácia adjektív

	Singulár (Sg.)			Plurál (Pl.)	
N	**zdrav-ý** (M)	**zdrav-á** (F)	**zdrav-é** (N)	**zdrav-í** (M živ.)	**zdrav-é** (MnFN)
G	zdrav-ého	zdrav-ej	zdrav-ého	zdrav-ých	zdrav-ých
D	zdrav-ému	zdrav-ej	zdrav-ému	zdrav-ým	zdrav-ým
A	zdrav-ý/-ého	zdrav-ú	zdrav-é	zdrav-ých	zdrav-é
L	zdrav-om	zdrav-ej	zdrav-om	zdrav-ých	zdrav-ých
I	zdrav-ým	zdrav-ou	zdrav-ým	zdrav-ými	zdrav-ými
N	**cudz-í** (M)	**cudz-ia** (F)	cudz-ie	**cudz-í** (M živ.)	**cudz-ie** (MnFN)
G	cudz-ieho	cudz-ej	cudz-ieho	cudz-ích	cudz-ích
D	cudz-iemu	cudz-ej	cudz-iemu	cudz-ím	cudz-ím
A	cudz-í/-ieho	cudz-iu	cudz-ie	cudz-ích	cudz-ie
L	cudz-om	cudz-ej	cudz-om	cudz-ích	cudz-ích
I	cudz-ím	cudz-ou	cudz-ím	cudz-ími	cudz-ími

Posesívne pronominá

	(M)	(F)	(N)
JA	môj	moja	moje
TY	tvoj	tvoja	tvoje
ON	jeho	jeho	jeho
ONA	jej	jej	jej
MY	náš	naša	naše
VY	váš	vaša	vaše
ONI, ONY	ich	ich	ich

Konjugácia verb

Volať sa

1.volám sa	1. voláme sa
2. voláš sa	2. voláte sa
3. volá sa	3. volajú sa

Študovať

1. študujem	1. študujeme
2. študuješ	2. študujete
3. študuje	3. študujú

Hovoriť

1. hovorím	1. hovoríme
2. hovoríš	2. hovoríte
3. hovorí	3. hovoria

Rozumieť

1. rozumiem	1. rozumieme
2. rozumieš	2. rozumiete
3. rozumie	3. rozumejú

Pozvať

1. pozvem	1. pozveme
2. pozveš	2. pozvete
3. pozve	3. pozvú

Žiť

1. žijem	1. žijeme
2. žiješ	2. žijete
3. žije	3. žijú

Niesť

1. nesiem	1. nesieme
2. nesieš	2. nesiete
3. nesie	3. nesú

Spať

1. spím	1. spíme
2. spíš	2. spíte
3. spí	3. spia

Pozrieť

1. stretnem	1. stretneme
2. stretneš	2. stretnete
3. stretne	3. stretnú

Vidieť

1. vidím	1. vidíme
2. vidíš	2. vidíte
3. vidí	3. vidia

Brať

1. beriem	1. berieme
2. berieš	2. beriete
3. berie	3. berú

Vziať

1. vezmem	1. vezmeme
2. vezmeš	2. vezmete
3. vezme	3. vezmú

Pozrieť

1. pozriem	1. pozrieme
2. pozrieš	2. pozriete
3. pozrie	3. pozrú

Minúť

1. miniem	1. minieme
2. minieš	2. miniete
3. minie	3. minú

Nevyšetrovať

1. nevyšetrujem	1. nevyšetrujeme
2. nevyšetruješ	2. nevyšetrujete
3. nevyšetruje	3. nevyšetrujú

Konjugácia iregulárnych verb

Byť

1. (ja) som	1. (my) sme
2. (ty) si	2. (vy) ste
3. (on, ona, ono) je	3. (oni, ony) sú

1. (ja) nie som	1. (my) nie sme
2. (ty) nie si	2. (vy) nie ste
3. (on, ona, ono) nie je	3. (oni, ony) nie sú

Stáť

1. stojím	1. stojíme
2. stojíš	2. stojíte
3. stojí	3. stoja

Odísť

1. odídem	1. odídeme
2. odídeš	2. odídete
3. odíde	3. odídu

Ísť

1. idem	1. ideme
2. ideš	2. idete
3. ide	3. idú

Prísť

1. prídem	1. prídeme
2. prídeš	2. prídete
3. príde	3. prídu

Stať sa

1. stanem sa	1. staneme sa
2. staneš sa	2. stanete sa
3. stane sa	3. stanú sa

Jesť

1. jem	1. jeme
2. ješ	2. jete
3. je	3. jedia

Préteritum

hovori-ť		**hovori+l/la/lo/li**	
1. hovori-**l**/hovori-**la**	**som**	1. hovori-**li**	**sme**
2. hovori-**l**/hovori-**la**	**si**	2. hovori-**li**	**ste**
3. hovori-**l**/hovori-**la**/hovori-**lo**		3. hovor**ili**	

Futúrum

Sg.	budem	+ infinitív	budem	vyšetrovať
	budeš		budeš	vyšetrovať
	bude		bude	vyšetrovať
Pl.	budeme		budeme	vyšetrovať
	budete		budete	vyšetrovať
	budú		budú	vyšetrovať

Kondicionál

	préteritum **+ by**				
1. hovori-l/hovori-la	**by**	som	1. hovori-li	**by**	sme
2. hovori-l/hovori-la	**by**	si	2. hovori-li	**by**	ste
3. hovori-l/hovori-la/hovorilo	**by**		3. hovorili	**by**	

Futúrum vybraných verb

Verbálny aspekt			
Infinitív verb		**Futúrum verb**	
Perfektívne 1x, raz ... výsledok *(fotografia)*	**Imperfektívne** často, vždy, stále ... proces *(video)*	**Perfektívne** = forma prézenta	**Imperfektívne** byť vo forme futúra + infinitív
vyšetriť	vyšetrovať	vyšetrím	budem vyšetrovať
predpísať	predpisovať	predpíšem	budeš predpisovať
kúpiť	kupovať	kúpim	bude kupovať
prečítať	čítať	prečítam	budem čítať
zaplatiť	platiť	zaplatím	budem platiť
opýtať sa	pýtať sa	opýtam sa	budem sa pýtať
skončiť	končiť	skončím	budem končiť
napísať	písať	napíšem	budem písať
vypiť	piť	vypijem	budem piť
zjesť	jesť	zjem	budem jesť
otvoriť	otvárať	otvorím	budem otvárať
umyť sa	umývať sa	umyjem sa	budem sa umývať
sadnúť si	sedieť	sadnem si	budem sedieť
pichnúť	pichať	pichnem	budem pichať
zaplombovať	plombovať	zaplombujem	budem plombovať
vytrhnúť	trhať	vytrhnem	budem trhať
skontrolovať	kontrolovať	skontrolujem	budem kontrolovať

Prepis nahrávok

Lekcia 1 – Nový zubár

Sestrička	**Dobrý deň, tu je ambulancia doktora Horáka, ako vám môžem pomôcť?**
Pacient	Dobrý deň, tu je Kamil Valko. Prijímate nových pacientov?
Sestrička	**Áno. A prečo hľadáte zubára? Potrebujete preventívnu prehliadku alebo vyšetrenie?**
Pacient	Bohužiaľ, moja zubárka je dlhodobo chorá. Zastupujúca kolegyňa mi nevyhovuje. Rozmýšľal som nad zmenou zubára. Teraz ma začal bolieť zub vpravo hore a potrebujem vyšetrenie.
Sestrička	**Dobre, ak je to akútna bolesť, príďte dnes popoludní o 14:00. Pán doktor sa na to pozrie.**
Pacient	Zub ma pobolieva už dva dni. Je to prerušovaná bodavá bolesť. Najviac cítim bolesť pri jedení. Ďakujem, prídem poobede.
Sestrička	**Ešte potrebujem jednu informáciu.** **Máte zdravotné poistenie alebo ste samoplatca?**
Pacient	Som poistený vo VŠZP.
Sestrička	**Tak je to v poriadku, VŠZP je náš zmluvný partner. Nezabudnite si priniesť preukaz poistenca a ak máte, aj röntgenové snímky.**

Lekcia 2 – Krivé zuby

Matka	Dobrý deň, pán doktor. Dcéra sa sťažuje na bolesti zubov pri jedení.
Zubár	**Možno sú zuby na niečo citlivé. Zuzka, kedy ťa bolia zuby. Keď piješ teplé alebo ješ zmrzlinu?**
Zuzana	Keď jem, pán doktor.
Zubár	**Dobre, pozriem sa, či máš zubný kaz. Otvor ústa, prosím.**
Zuzana	Budete vŕtať?
Zubár	**To uvidíme, keď ti skontrolujem zuby, ale urobíme to tak, že ťa nič nebude bolieť, dobre?**
Zuzana	Tak dobre. Áááááá.
Zubár	**Myslím, že problém sú očné zuby. Začali sa prerezávať na zlom mieste. Sú v zlej pozícii a tlačia na štvorky.**
Matka	Čo máme teraz robiť?
Zubár	**Pošlem vás ku kolegovi. Je to ortodontista a on vám navrhne, čo máte robiť.**

Lekcia 3 – Úsmev cez drôty

Martina	Dobrý deň, tu je Martina Kováčová, telefonujem správne k doktorovi Kusému?
Zubár	**Áno, nech sa páči, čo si želáte?**
Martina	Mám problém so zubami. Predné sú výrazne posunuté dopredu a môj zubár mi odporučil aby som kontaktovala vás. Všetci v rodine majú pekné zuby iba ja mám krivé, prečo?
Zubár	**Môže to mať niekoľko príčin. Krivé zuby najviac ovplyvňuje genetika, ale aj veľkosť čeľuste či návyky z detstva, napríklad cmúľanie palca alebo cumlíka.**
Martina	Cumlík už dávno necmúľam. Mám 18 rokov... Čo mám robiť? Nechcem strojček, všetci uvidia drôty keď sa usmejem!
Zubár	**Nebojte sa, dnes už existuje veľa neviditeľných variantov. Určite nájdeme kompromis. Najprv vás musím vyšetriť, lokalizovať problémové miesta v chrupe a potom vám navrhnem spôsob liečby. Vyhovuje vám termín v piatok o 14:15?**
Martina	Áno, prídem po prednáške z imunológie. Dúfam, že to nebude dlho trvať.
Zubár	**Diagnostika netrvá dlho, ale je veľmi dôležitá. Liečba je dlhodobá a pacient musí byť trpezlivý. Mimochodom, prečo ste sa rozhodli riešiť tento problém až teraz?**
Martina	Pretože... to vám vysvetlím osobne, pán doktor. Viete, mám trochu problém s artikuláciou, ale to mi neprekáža. Je to estetický problém a trápi ma stále viac a viac.
Zubár	**Dobre, rozumiem. Všetko vám vysvetlím v piatok. Dovidenia.**

Lekcia 4 – Vyšetrenie detského pacienta

Zubár	**Dobrý deň, pani Nováková, aký máte problém?**
Mamička	Peťka sa už týždeň sťažuje na bolesť zuba.
Zubár	**V poriadku. Peťka, sadni si do kresla. Otvor ústočká, pozrieme sa na to. Ktorý zúbok ťa bolí a kde?**
Pacientka	Dobre. Ukážem vám. Bolí ma vzadu, vpravo.
Zubár	**Aha, rozumiem. A umývaš si zúbky pravidelne?**
Pacientka	Áno, mama hovorí, že si musím umývať zuby každé ráno a večer. Niekedy sa mi nechce.
Zubár	**Musíš si umývať zúbky, aby si nemala kaz a aby ťa neboleli. Máš rada sladkosti?**
Pacientka	Áno, veľmi. Najradšej mám čokoládu.
Zubár	**No dobre. Zakloň hlavičku a nehýb sa! Na zube máš kaz, preto ťa bolí.**
Pacientka	Budete mi vŕtať zub?
Zubár	**Nie, musíme ho vytiahnuť, ale neboj sa. Ty máš ešte stále mliečne zúbky, nebude ťa to bolieť. Tááák, hotovo! Zub je vonku.**
Pacientka	Teraz môžem jesť ešte viac čokolády.
Zubár	**Áno, ale nezabudni si zúbky pravidelne umývať!**

Lekcia 6 – Bolesť

Zubárka	**Dobrý deň, pán Mišík. Aký máte problém?**
Pán Mišík	Bolia ma zuby. Sú citlivé na všetko.
Zubárka	**Vidím, že máte červené oči. Ste nachladený?**
Pán Mišík	Áno, tečie mi z nosa. Bol som na vyšetrení u mojej všeobecnej doktorky. Povedala, že je to zápal prínosových dutín.
Zubárka	**Ale bolesť zubov s tým môže súvisieť. Aké lieky užívate?**
Pán Mišík	Lekárka mi predpísala antibiotiká. Teraz na jar beriem aj antihistaminiká, som alergik.
Zubárka	**Ako dlho ich užívate?**
Pán Mišík	Antibiotiká dva dni, antihistaminiká asi dva týždne. Včera som si zobral aj lieky proti bolesti.
Zubárka	**Musíme počkať, kým začnú účinkovať antibiotiká a zápal ustúpi. Potom urobíme kompletné vyšetrenie.**

Lekcia 7 – Absces

Stomatochirurgička	**Dobrý deň, Peter. Ten opuch je naozaj dosť rozsiahly.**
Peter	Áno, pani doktorka. Viete, nebol som tri roky u zubára.
Stomatochirurgička	**To je dlhá doba. Je dobré chodiť na preventívne prehliadky.**
Peter	Čo sa stalo? Prečo ma moja zubárka poslala na ošetrenie k vám, na stomatochirurgiu?
Stomatochirurgička	**Bohužiaľ, kaz, ktorý máte v hornej šestke, je veľmi veľký a zasiahol až nerv. Zapálil sa, a preto vám opuchla časť tváre.**
Peter	A čo teraz?
Stomatochirurgička	**Musíme zub prevŕtať a rozrezať ďasno, aby som mohla vypustiť hnis.**
Peter	Veľmi to bolí. Asi to nezvládnem.
Stomatochirurgička	**Nebojte sa, umŕtvime časť čeľuste. Je to malá operácia.**
Peter	Môžem potom ísť do práce?
Stomatochirurgička	**To neodporúčam. Budete užívať antibiotiká. Navrhujem vám, aby ste niekoľko dní relaxovali. Sestrička vám dá informácie, čo môžete robiť, jesť a piť po zákroku. Anamnestický dotazník ste jej dali, však?**
Peter	Áno. Začnite, prosím. Nabudúce si budem dávať pozor na termíny a prídem na prevenciu.

Lekcia 8 – Protéza

Zubárka	**Dobrý deň, pán Tokár. Dlho sme sa nevideli. Ako sa máte?**
Pán Tokár	Dobrý deň, pani doktorka. Ďakujem za opýtanie. Mám sa celkom dobre, ale potrebujem opraviť protézu.
Zubárka	**Čo sa stalo?**
Pán Tokár	Nerád ju nosím, nie som s ňou spokojný.
Zubárka	**Tlačí vás niekde?**

Pán Tokár	Áno. Neviem si na ňu zvyknúť.
Zubárka	**Dobre, otvorte ústa, pozriem sa na to.**
Pán Tokár	Nech sa páči, tu je.
Zubárka	**Pán Tokár, zubná náhrada má byť v ústach, nie vo vrecku! Nie je poškodená?**
Pán Tokár	Nie. Je ako nová.
Zubárka	**To vidím... Protézu musíte nosiť pravidelne.** **Dobre, nasaďte si ju, prosím. Ukážte, kde vás tlačí?**
Pán Tokár	Tlačí ma vpravo.
Zubárka	**Dobre, protézu si nechám a budem konzultovať váš problém so zubným technikom. Zajtra vám zatelefonujem a dohodneme sa, čo ďalej.**

Lekcia 9 – Zápach z úst

Dentálny hygienik	**Dobré ránko, pani Lacková. Čo vás trápi?**
Pani Lacková	Dobrý deň, pán doktor. Cítim nepríjemný zápach z úst.
Dentálny hygienik	**Boli ste na vyšetrení u zubára?**
Pani Lacková	Áno, minulý týždeň som bola na preventívnej prehliadke. Zuby, ďasná aj sliznice sú v poriadku, ale mám zubný kameň. Môže spôsobovať zápach?
Dentálny hygienik	**Áno, aj zubný kameň môže spôsobovať zápach. Mám niekoľko otázok. Ako často si čistíte zuby?**
Pani Lacková	Dvakrát denne. Ráno a večer.
Dentálny hygienik	**Používate medzizubnú kefku, ústnu vodu a škrabku na jazyk?**
Pani Lacková	Kefku a ústnu vodu.
Dentálny hygienik	**Užívate alebo ste užívali nejaké lieky, napríklad antibiotiká?**
Pani Lacková	Nie.
Dentálny hygienik	**Máte sucho v ústach?**
Pani Lacková	Iba niekedy.
Dentálny hygienik	**Fajčíte?**
Pani Lacková	Iba niekedy, jednu cigaretu večer.
Dentálny hygienik	**Máte problémy s trávením?**
Pani Lacková	Nie.
Dentálny hygienik	**Mali ste angínu alebo nejaké zápalové ochorenie?**
Pani Lacková	Naposledy som bola chorá minulý rok. Mala som chrípku.
Dentálny hygienik	**Dobre, otvorte ústa, prosím. Áno, máte trochu zubného kameňa. Odstránim ho. Vidím, že sa o zuby dobre staráte. Vo vašom prípade príčinu zápachu musíme hľadať na inom oddelení. Odporúčam vám ísť k všeobecnému lekárovi a konzultovať váš problém tam.**

Kľúč

1. lekcia Nový zubár		
časť	cvičenie	
A	3.	a. nepotrebuje, b. chorá, c. prijíma, d. hore, e. dva, f. prerušovaná, g. jedení, h. dnes popoludní, i. je, j. preukaz
	4.	a. krátkodobo, b. doobeda, c. večer, d. stály, e. chronický
B	2.	a. od, na; b. do; c. Z; d. od, do; e. nad; f. V
	3.	zľava doprava: rúško, rukavice, okuliare, štít, zdravotnícka košeľa/blúza, zdravotnícke nohavice, respirátor
C	2.	a. Pri čistení zubov som uvidel na korunke zubný kaz.; b. Pri rezáku sa objavil opuch.; c. Dieťa má problém s uzdičkou.; d. Lekár musel odstrániť hnis z ďasna.; e. Zápal sa šíril okolo osmičky vpravo dolu.; f. Teplota nad 38,5°C je nebezpečná.; g. Pod plombou sa objavil recidivujúci zubný kaz.; h. Medzi koreňom a korunkou je kŕčok.
D	3.	a. Pacient sa volá Peter.; b. Nie, Peter nie je dôchodca, Peter je študent.; c. Peter navštívil zubára v Nemecku.; d. Nie, pacient nechodí na preventívne prehliadky.; e. Pacient absolvoval vŕtanie a plombovanie.; f. Áno, Peter mal niekoľko zubných kazov.; g. V budúcnosti budú potrebovať ošetrenie zuby 16 a 26.
2. lekcia Ortodoncia		
A	2.	a. N, b. A, c. N, d. N, e. A, f. N, g. N, h. N, i. A, j. A
	3.	a. Pacientka navštívila zubára, pretože ju bolia zuby.; b. Pacientka má bolesti pri jedení.; c. Zuzana navštívila zubnú ambulanciu s matkou.; d. Lekár odporúča navštíviť ortodontistu.
	4.	2, 1, 4, 3, 5, 6
B	1.	c, e, a, f, d, b
	2.	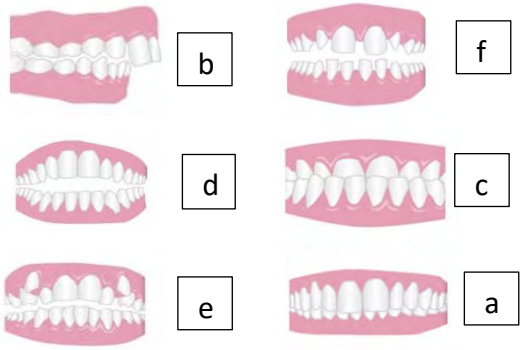
	3.	a. Prvé mliečne zuby sa deťom začínajú prerezávať približne v šiestich mesiacoch.; b. Kompletný mliečny chrup tvorí 20 zubov.; c. Prvé trvalé zuby začínajú rásť v šiestom, siedmom roku. d. Kompletný trvalý chrup má človek po prerezaní osmičiek, od 17. do 30. roku života.; e. Posledné sa prerezávajú osmičky, tretie stoličky.; f. individuálna odpoveď
C	2.	1. Ktorý študent v rade je Peter? 2. Odkedy bývaš na internáte? 3. Koľko študentov je vo vašej skupine? 4. Koľkokrát si už bol na praxi v nemocnici? 5. Ktoré je tvoje šťastné číslo? 6. Koľko a ako často mám užívať kvapky? 7. Na ktorej strane je opakovanie?/Kde je opakovanie? 8. Máš viac párov rukavíc? 9. Akým/Ktorým autobusom si pricestovala? 10. Ty si Karol z Talianska?
	3.	34 – zub tri štyri – tretí kvadrant, štvrtý zub vľavo dole, prvý črenový zub 18 – zub jeden osem - prvý kvadrant, ôsmy zub vpravo hore, osmička/zub múdrosti
D	3.	v, so, na, - ,u, bez, zo, s, v, -
	5.	b, f, g, a, h, e, d, c

3. lekcia Zubné strojčeky		
A	2.	a. N, b. N, c. A, d. N, e. A, f. N, g. A, h. A, i. A, j. N
	5.	a. ..., ktorý je schopný upraviť postavenie zubov. b. ..., pretože má krivé zuby, predné sú výrazne posunuté dopredu. c. ..., ktorí majú genetické predispozície alebo zlozvyky z detstva, napríklad cmúľanie palca.
B	1.	A snímateľný, vyberateľný B fixný, pevný, nalepený na zuby
	2.	a. snímateľný, b. fixný, c. snímateľný, d. fixný, e. fixný, f. snímateľný
C	1.	zlá – zle, horšia – horšie, najhoršia – najhoršie veľká – veľa, väčšia – viac, najväčšia – najviac malé – málo, menšia – menej, najmenšia – najmenej pekný / krásny – pekne / krásne, krajší – krajšie, najkrajší - najkrajšie
	2.	a. Najsilnejšie korene majú stoličky.; b. Najčastejšie si čistím (e) zuby zubnou kefkou.; c. Najlacnejšia zubná výplň je amalgámová a najdrahšia je skloionomérna.; d. Fotokompozitná výplň je estetickejšia ako amalgámová.
	3.	a. tenší povlak, b. väčšia rana, c. nepokojný pacient, d. reagovať nepokojne, e. lacné ošetrenie
D	3.	a. Pacientka chodí na preventívne prehliadky pravidelne každý rok.; b. Pacientke sa v detstve neobjavoval zubný kaz vďaka zapečateniu mliečnych zubov.; c. Pacientka má trvalé zuby.; d. Zubárka upozornila pacientku na stesnanie zubov.; e. Zubárka odporúča pacientke navštíviť čeľustného ortopéda (ortodontistu). Ten je špecialista na problémy postavenia zubov.
4. lekcia Vyšetrenie detského pacienta		
A	2.	a. A, b. A, c. N, d. A, e. A, f. A, g. A, h. N, i. N, j. A
	3.	a. Ktorý zúbok ťa bolí a kde?; b. Máš rád sladkosti?; c. A umývaš si zúbky pravidelne?
	5.	a. Sadni si do kresla!; b. Otvor ústočká!; c. Zakloň hlavičku a nehýb sa!
B	3.	hodiny, pľuvadlo, kreslo
	4.	a. Ako sa máš?; b. Kde ťa bolí?; c. Umývaš si zúbky pravidelne?; d. Používaš zubnú niť?
C	1.	a. jazýček, b. hlavičku, c. zúbky, d. ďasienko
	3.	a. zúbok/zúbky, b. jazýček, c. ďasienko, d. hlávka/hlavička, e. uško, f. rúčka/ručička, g. nôžka/nožička, h. kolienko
5. lekcia Opakovanie 1		
	3.	a. nosík, b. líčko, c. hlávka/hlavička, d. ústočká/pusa, e. ďasienko, f. rúčka/ručička
	8.	a. mladšia, b. staršia, c. najstaršia, d. dlhšie, e. najdlhšie, f. najkratšie, g. najväčší, h. menší
	9.	a. rúško, b. štít, c. rukavice, d. , zdravotnícka košeľa/blúza, e. okuliare
	10.	h, d, e, f, a, g, c, b
	11.	na, v, pre, bez, na, k, v, cez, na, k
	12.	a. medzery medzi zubami, b. otvorený zhryz, c. obrátený zhryz, d. predkus, e. stesnanie zubov
	13.	a. samoplatca, b. dieťa, c. dôchodkyňa, d. pacient, e. ortodontista, f. sestrička, g. rodič
6. lekcia Lieky		
A	2.	a. A, b. A, c. A, d. A, e. A, f. A, g. N, h. A, i. N, j. A
	3.	b, d, a, e, c
	4.	prerušovaná, chronická, akútna, ostrá, slabá, pulzujúca, tlaková, stála, pálivá, bodavá, silná, tupá

	5.	a. Pacient má zápal prínosových dutín.; b. Bolesti zubov môže spôsobovať chrípka, nachladnutie, ; c. Zubár si má všímať začervenanie orgánov, zápaly, opuchy, vylučovanie sekrétov (tečenie z nosa, slzenie) a pod.
B	1.	a. masť, krém, gél, b. sirup, roztok, c. kvapky, d. tabletky
	3.	a. lieky/tabletky/sirup/kvapky, b. Budete/musíte – trikrát/raz denne, c. jazyk, d. vody
	4.	bolesť hlavy, nadúvanie, potenie, svrbenie, hnačka, zápcha, zvýšená teplota, závraty, búšenie srdca
	5.	hnačku, bolesti, užívať, nalačno
C	1.	b, g, h, f, a, e, c, d
	2.	a. ako dlho, b. kde, c. prečo, d. koľko, e. kam
7. lekcia Zubná chirurgia		
A	2.	a. Peter navštívil stomatochirurgiu.; b. Peter má rozsiahly opuch a hlboký zubný kaz.; c. Pacient cíti veľkú bolesť v hornej šestke.; d. Pacient nechodil na preventívne prehliadky.; e. Stomatochirurgička navrhuje zub prevŕtať, rozrezať ďasno a vypustiť hnis.; f. Áno, opuch je viditeľný voľným okom.; g. Áno, stav pacienta je vážny. h. Pacient odovzdal anamnestický dotazník sestričke.; i. Po zákroku musí Peter užívať antibiotiká.; j. Stomatochirurgička odporúča po zákroku niekoľko dní relaxovať/oddychovať.
	3.	b, c, a, e, d
B	1.	a. napchávačik, b. zubná sonda, c. vŕtačka, d. dentálne zrkadlo, e. pinzeta, f. extrakčné kliešte, g. väzivový nôž, h. skalpel
	2.	a. dentálne zrkadlo, b. vŕtačka, c. extrakčné kliešte, d. skalpel, e. zubná sonda
	3.	a. skalpel, b. vŕtačku, c. zrkadlo, d. extrakčné kliešte, e. extrakčnú páku
C	1.	a. šije, b. liečil sa, c. vysvetľuje, d. ukázať
	3.	a. Vypláchnite si ústa./Vyplachujte si ústa 60 sekúnd! b. Sadnite si na stoličku!/Nesadajte si do kresla! c. Dajte si okuliare!/Nedávajte si ruku na ústa!
D	3.	a. Pacientka má dvadsať rokov.; b. Zubárka použila skalpel.; c. Nie, nebolo to jednoduché ošetrenie.; d. Pacientka nemá používať ústnu vodu, môže jesť iba kašovitú stravu, na líce si musí prikladať ľadové obklady a musí oddychovať. Nepoužívajte ústnu vodu! Jedzte kašovitú stravu! Prikladajte si ľadové obklady! Oddychujte!; e. Pacientka užívala lieky proti bolesti, neužívala antibiotiká.; f. Pacientka nebola hospitalizovaná.
8. lekcia Zubné náhrady		
A	2.	a. N, b. N, c. A, d. A, e. N, f. A, g. N, h. N, i. A, j. N
	3.	c, d, e, a, b
B	1.	fixné - fazeta, korunka, mostík, implantát snímateľné – snímateľné zubné náhrady
	2.	1, 7, 4, 6, 8, 2, 3, 5
C	1.	b, a, d, c
	2.	tak, bohužiaľ, asi, naozaj, dokonca, áno, tak
D	3.	a. Pacientka absolvovala odobratie odtlačkov, merania chrupu, röntgen chrupu.; b. Pacientka má hornú totálnu protetickú náhradu.; c. V zubnom laboratóriu zhotovujú zubné náhrady, vyberajú vhodné farebné odtiene zubných náhrad, realizujú opravy zubných náhrad.; d. Pacientka má zubnú náhradu šesť mesiacov.; e. Áno, pacientka je so zubnou protézou spokojná.
9. lekcia Jazyk		
A	2.	a. N, b. A, c. A, d. N, e. A, f. N, g. A, h. N, i. A, j. N
	3.	c, g, a, e, b, f, d
B	1.	2, 4, 1, 3
	2.	a. horkú, b. slaná, c. sladkú, d. sladké, e. horké, f. kyslé

C	1.	a. pretože/lebo; b. a; c. ale; d. alebo; e. že; f. aby; g. že; h. keby; i. preto; j. že
D	2.	a. Pacient absolvoval výter z hrdla a z jazyka.; b. Antibiotiká spôsobili, že jazyk bol biely a niekedy štípal.; c. Kvasinková infekcia na jazyku sa prejavuje bielym povlakom.; d. Kvasinková infekcia na jazyku sa lieči pravidelným výplachom úst roztokom z lekárne.; e. Pri kvasinkovej infekcii sa pacienti sťažujú na štípanie jazyka.
10. lekcia Opakovanie 2		
	1.	pán, problém, vaša; Deň, pani, preventívnu; Dobre, zuby, sadni si, bolí Nie; ústa, horná, odstrániť; Nebojte sa/nie, dcére, citlivý; bolieť; dievča
	2.	a. N, b. A, c. N, d. A, e. N
	3.	a. Pacientka sa volá Katka.; b. Krátka uzdička spôsobuje, napríklad deformácie chrupu.; c. Zákrok prebieha v lokálnej anestézii, a preto nie je bolestivý.; d. Krátka horná uzdička môže odtiahnuť ďasno od zuba alebo spôsobiť vznik medzery medzi zubami.; e. Nie, zubárka nepredpísala pacientke lieky.
	4.	3, 4, 5, 1, 2
	5.	a. Nie, nie je to nutné.; b. Nie, nebude to bolieť.; c. Nie, nemám nijaký/žiadny problém.; d. Nie, nie je to nič vážne.; e. Nie, moje zuby nie sú na nič citlivé.; f. Nie, neberiem nijaké/žiadne lieky.
	6.	a. Má závraty.; b. Má zápchu.; c. Trápi ho nadúvanie.
	7.	a. Čakajte!; b. Nehýbte sa!; c. Vypláchnite si ústa!; d. Sadnite si!; e. Neprehĺtajte!; f. Choďte/Poďte!; g. Zakloňte!; h. Príďte!; i. Uvoľnite sa!; j. Vydržte!
	8.	a. alebo; b. aj, aj; c. ako; d. pretože
	10.	a. Marek si kúpil tabletky.; b. Lieky majú protizápalový účinok, zmierňujú bolesť a zápal.; c. Marek môže užívať najviac 3 tablety denne.; d. Nie, liek nemôže užívať poacient mladší ako 12 rokov.; e. Nie, tablety musí pacient prehltnúť celé.; f. Liek XXX nesmú užívať pacienti alergickí na ibuprofém alebo na ktorúkoľvek zložku lieku, s poruchou krvotvorby a zrážanlivosti krvi, tehotné ženy vo vyššom ako siedmom mesiaci tehotenstva a deti mladšie ako 12 rokov.
	11.	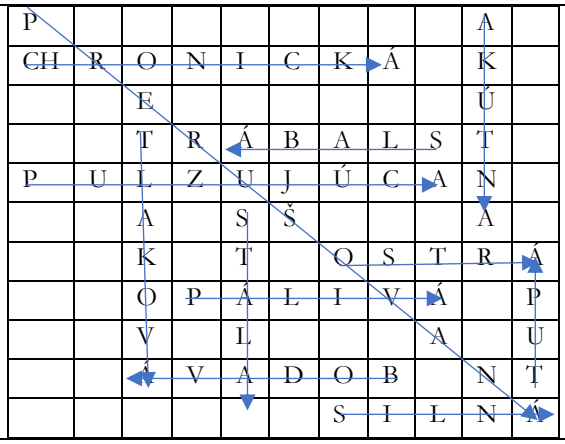
	12.	Pred chirurgickým zákrokom: nepite alkohol, príďte nalačno Po chirurgickom zákroku: prikladajte si studený obklad, jedzte kašovitú stravu, ak začnete krvácať, choďte na pohotovosť, užívajte predpísané antibiotiká
	13.	a. fazeta, b. implantát, c. korunka, d. snímateľná zubná náhrada

Použitá literatúra

Barnišinová, L. – Macejová, Ž.: *Slovenský jazyk v dialógoch pre zahraničných lekárov*. Košice: UPJŠ, 2021.
Dratva, T. – Buznová, V.: *Slovenčina pre cudzincov 2. časť (učebnica)*. Bratislava: SPN, 1986.
Jurečková, B.: *Slovenčina pre zubárov*. Košice: UPJŠ, 2020.
Sedláková, M. a kol.: *Slovenčina pre cudzincov. Pracovné listy*. Košice: UPJŠ, 2013.
Sedláková, M. a kol.: *Praktická didaktika slovenčiny ako cudzieho jazyka*. Košice: UPJŠ, 2015.

Obrázky stiahnuté z www.freepik.com

e-Slovenčina pre zubárov v praxi – kazuistiky
Vysokoškolská učebnica

Autori: PhDr. Beáta Jurečková, PhD.
PaedDr. Lívia Barnišinová, PhD.

Vydavateľ: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Vydavateľstvo ŠafárikPress

Rok vydania: 2022
Počet strán: 59
Rozsah: 2,19AH
Vydanie: prvé

DOI: https://doi.org/10.33542/ESZ2022-0851-1

ISBN 978-80-574-0085-1 (e-publikácia)